This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

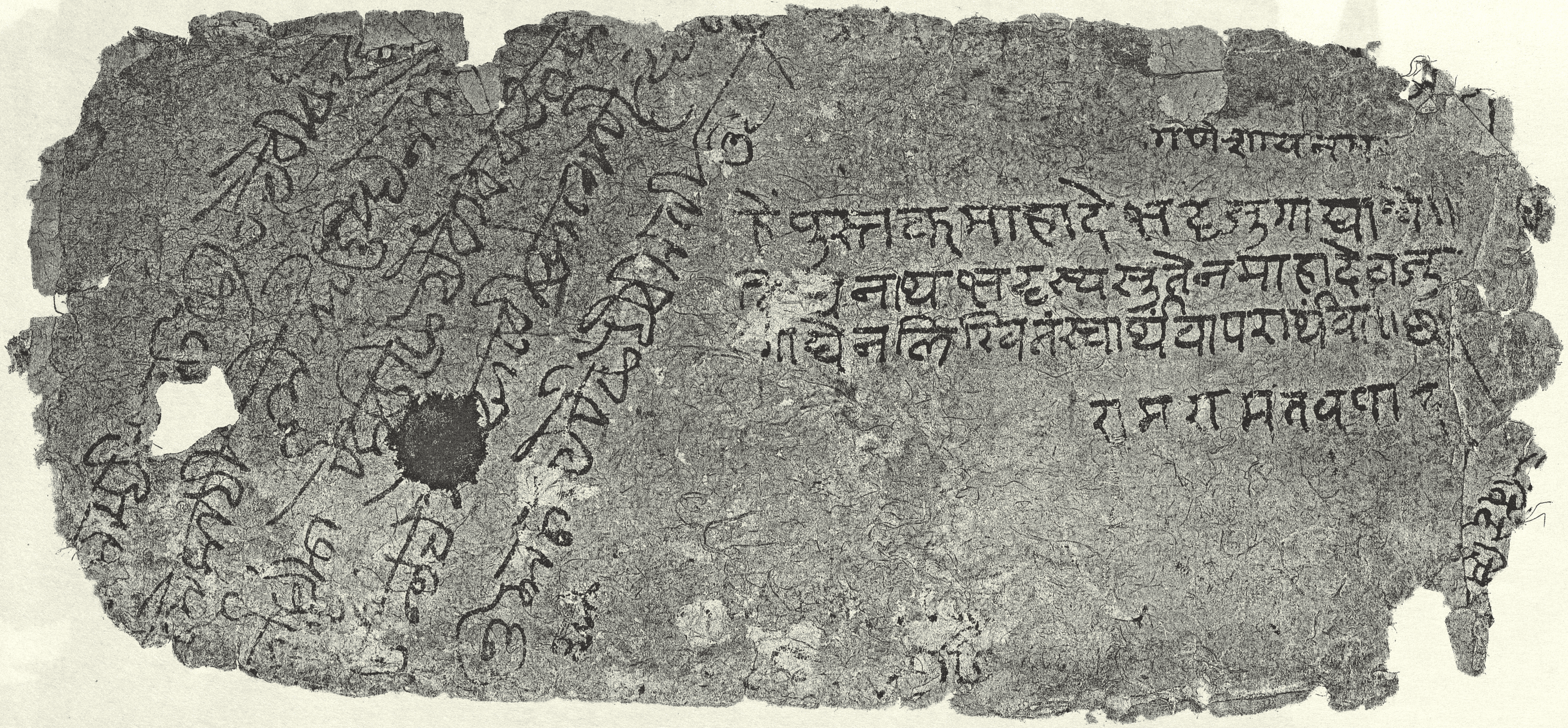

गणेशायनमः

दं पुस्तकं माहादे भट्ट जुगाखो॥
रि नाथ भट्टस्य सुतेन माहादेवङ्
गाचेन लिखितं स्वार्थं या परार्थं या ॥छ॥

रामरामसतवण

Acc No:- ~~334~~ M1042
Title:- आश्वलायन गृह्यसूत्र
Subject:- ritual
पत्र :- 18

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M1042
Dist Nagpur

1

Checked 2012

श्रीगणेशाय नमः ॥ उक्तानि वैतानिकानि गृह्याणि वक्ष्यामः त्रयः पाकयज्ञा हुत
मानाअनग्नौप्रहुताब्राह्मणभोजने ब्रह्मणि हुता अथाप्युदाहरंति यः समि
आहुती यो वेदेनेति [illegible] मियेमेवापि अश्रद्दधान आदयन्मन्येत य इदमिति नमस्का
[illegible] यो वेदेने [illegible] ध्यायेवाप्यस्त्रिप्रीतिस्वदेतत्सर्वै [illegible] रुवावोगोरुधाय [illegible]
रा [illegible] स्यं वचः अच्छनात्स्वादीयो मधुनश्च वोचनेति वचएवमहदैच्छता अमधुनश्चस्वादीयो
श्रीतेः स्वादीयो स्विस्येवतदाहान्ने अग्नश्वाहविर्हदातष्टं नतामसि । नैते [illegible]
[illegible] वघ्राउतेसेतएवमत्तदाणाच्चं अभसाच्च वलुाच्च सर्वैस्य रमें स्वाध्यायमर्थी [illegible]
[illegible] यथ्वर इति [illegible] नमस्कारेणवैरवल्व [illegible] नवैदेवा नमस्कारमिति य यज्ञोवैनमइति [illegible]
[illegible] ॥२॥ अथसायंप्रातः सिद्धस्य हविष्यस्य जुहुयादग्निहोत्रदेवताभ्यः सोमायवनस्पत
[illegible] त्योग्निं द्राग्निभ्यां द्यावापृथिवीभ्यां धन्वंतरय इन्द्राय विश्वेभ्यो देवेभ्यो ब्रह्मणे म
स्यथ [illegible] हरं यामेताभ्यश्चैव देवताभ्यो ब्ब ओषधिवनस्पतिभ्यो [illegible]

[illegible] ७

ताभ्यं इन्द्रायेंद्रपुरुषेभ्यो यमाय यमपुरुषेभ्यो वरुणाय वरुणपुरुषेभ्यः सोमाय सोमपुरुषेभ्य
इति प्रतिदिशं ब्रह्मणे ब्रह्मपुरुषेभ्य इति मध्ये विश्वेभ्यो देवेभ्यः सर्वेभ्यो भूतेभ्यो दिवा [illegible] स
[illegible] दिवानक्तं चारिभ्य इति नक्तं रक्षोभ्य इत्युत्तरतः स्वधा पितृभ्य इति प्राचीनावीती शेषं दक्षि
[illegible] नेनयेत् ॥२॥ छ ॥ अथ खलु यत्र क्व च होष्यन्त्स्यादिषुमात्रावरं सर्वतः स्थण्डिलमुपलिप्यो
ल्लिख्य षट्लेखा उदगायता पश्चात्प्रागायते नानान्तयोस्तिस्रो मध्ये तदभ्युक्ष्याग्निं प्रतिष्ठा
प्यापि परिसमुह्य परिस्तीर्य उत्तरतः दक्षिणतः पश्चादुत्तरत इत्युदकसंस्थं तूष्णीं पर्युक्षणं
[illegible] सादनं पवित्रकरणं दक्षिणतो ब्रह्मणमुपवेश्यो ~~[illegible] समुह्य परिस्तीर्य उत्तरतो दक्षि~~
[illegible] ~~[illegible]~~ त्तरतः प्रणीतापवित्राभ्यामाज्यस्योत्पवनं मन्त्रवर्जितं नाग्नावधि [illegible]
तौ [illegible] प्रादेशमात्रौ कुशौ नानान्तयोर्गृहीत्वाङ्गुष्ठोपकनिष्ठाभ्यामुत्तानाभ्यां पाणिभ्यां सवितुष्प्र
सव उत्पुनाम्यच्छिद्रेण पवित्रेण वसोः सूर्यस्य रश्मिभिरिति त्रिः प्रागुत्पुनाति सकृन्मन्त्रेण द्वि
[illegible] तूष्णीमाज्याहोमेषु परिस्तरणं तथाज्यभागौ पाकयज्ञेषु ब्रह्मा च धन्वंतरियज्ञ
[illegible] मसु पूष्णे स्वाहेति जुहुयादग्निरिंद्रः प्रजापतिर्विश्वे देवा ब्रह्मेत्यनादे [illegible]

आज्यस्विष्टकृतस्तुल्यकालास्तद्देषा नियच्छन्गाथा गीयते पाकयज्ञांत्समासाद्येका [illegible] नके
प्रएकस्विष्टकृतः कुर्याच्चेन्नापि स्तति दैवतमिति॥ ॥ ॥उदगयनआपूर्यमाणपक्षे कल्याणे-
नक्षत्रे चौलकर्मोपनयनगोदानविवा[redacted]ः सार्वकालमेके विवाहं तेषां पु[illegible]स्त्वाचे
तस्व आज्याहुतीर्जुहुयाद्दत्त आयूंषि पवस इति तिस्रोऽसे प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति च
व्याहृतिभिर्वा समुच्चयमेके नैकेकां च नैतमर्यमात्तव सियत्कनीनामिति विवाहे चतुर्थी॥ ७॥ ४॥
कुलेन मध्ये पत्नीस्सते ये मातृतः पितृतश्चेति यथोक्तं पुरस्ताद्बुद्धिमते कन्यां प्रयच्छेद्बुद्धिरूपश
[illegible] संपन्नां मरोगामुपयच्छेत दुर्विज्ञेया निलक्षणानीत्यष्टौ पिंडान्कृत्वा
ऋतमग्रे प्रथमं जज्ञ ऋते सत्यं प्रतिष्ठितं॥ यदियं कुमार्यभिजाता तदियमिह प्रति
पद्यतां यत्सत्यं तद्दृश्यतामिति पिंडानभिमंत्र्य कुमारीं ब्रूयादेषामेकं गृहाणेति क्षे
त्राच्चेदुभयतः सस्याद्गृह्णीयादन्नवत्यस्याः प्रजा भविष्यतीति विद्याद्गोष्ठात्पशु
मती वेदिपुरीषाद्ब्रह्मवर्चस्विन्यविदासिनो ह्रदात्सर्वसंपन्ना देवना
दि कितवी चतुष्पथाद्द्विप्रव्राजिनी इरिणादधन्या श्मशानात्पतिघ्नी॥ ८॥ ५॥ अल
[illegible] कन्यामुदकपूर्वां दद्यादेष ब्राह्मो विवाहस्तस्यां जातो द्वादशावरान्द्वाद

मि ५

शपरान्पुनात्युभयतः ऋत्विजे वितते कर्मणि दद्यादलंकृत्य स दैवो दशा व[illegible]
एतान्पुनात्युभयतः सह धर्मं चरत इति प्राजापत्योऽष्टावरानष्टपरान्पुनात्युभ
यतो गो[illegible]मिथुनं दत्त्वोपयच्छेत स आर्षः सप्तावरान्सप्तपरांत्पुनाति ष स यत्तो
मि[illegible]र कृत्वोपयच्छेत स गान्धर्वो यनेनोपतोष्योपयच्छेत स आसुरः
सु[illegible] नाक्रमन्तानां वापहरेत्स पैशाचो हत्वा भित्वा च शीर्षाणि रुदतीं रुद
द्भ्यो हरेत्स राक्षसः॥ ६॥ ६॥ अथ खल्वुच्चावचा जनपदधर्मा ग्रामधर्माश्च तान्वि
वाहे प्रतीयाद्यत्तु समानं तद्वक्ष्यामः पश्चादग्नेर्दृषदमश्मानं प्रतिष्ठाप्योत्तरपुर
स्ता[illegible]दकुंभं समन्वारब्धाया हुत्वा तिष्ठन्प्रत्यङ्मुखः प्राङ्मुख्या आसीनाया गृह्णा
मि ते सौभगत्वाय हस्तमिति गुष्ठमेव गृह्णीयाद्यदि कामयीत पुमांस एव मे पुत्रा जा
येरन्नित्यंगुलीरेव स्त्रीकामो रोमांते हस्तं साङ्गुष्ठमुभयकामः प्रदक्षिणमग्निमुदकुं
भं च [illegible] परिणीय जपत्यमोहमस्मि सा त्वं सा त्वमस्यमोहं द्यौरहं पृथिवी त्वं सा
मा[illegible]मस्मि [illegible]ता वेहि विवहावहै प्रजां प्रजनयावहै सं प्रियौ रोचिष्णू सुमनस्य

जीवेम रासस्त्रातमिति परिणीयपरिणीयास्मानमारोहयतीम मश्मानमारो
हाश्मेव त्वं स्थिरा भव । सहस्व पृतनायतो ति तिष्ठ पृतन्यत इति वधौंजलावुपस्तीर्य
त्राता त्रोटस्थानो वा द्विर्लाजानावपति त्रिर्जमदग्नीनां प्रत्यभिघार्य हविरवत्तं चैषो
वदानुथमौर्यमणंनु देवं कन्या अग्निमय[illegible]त । स इमां देवो अर्यमा प्रेतो मुंचातु नामु
नस्वोहा । वरुणंनु देवं कन्या अग्निमयक्षत । स इमां देवो वरुणः प्रेतो मुंचातु नामुतः स्वा ॥श्रीः॥
हा । पूषणंनु देवं कन्या अग्निमय[illegible]त । स इमां देवः पूषा प्रेतो मुंचातु नामुतः स्वाहे
त्यविछिंदत्यंजलीं स्रुचेव जुहुयादपरिणीय शूर्पपुटेनोत्यात्मं तूष्णीं चतुर्थमोप्योपहे
कैलजान्परिणायत्यथोत्तमे आकूतीन संनिपततो थास्येरि रव विमुंचातीयदिक्षते सं
वतऊर्णास्तुके केशपक्षयो बध्नेस वतः प्रत्वामुंचामि वरुणस्य पाशादित्युत नामुत्तरयो ॥२॥
येनामपनाऊनायोद्धिरोस सप्तपदान्यभ्युत्क्रामयतीष एकपदी ऊर्जे द्विपदी रायस्पोषाय त्रि
पदी मा[illegible]योभव्याय चतुष्पदी प्रजाभ्यः पंचपदी ऋतुभ्यः षट्पदी सखा सप्तपदी भव सा मा
मनुव्रता भव । पुत्रान्विंदावहै बहून्स्ते संतु जरदष्टयस्तु तयोः संनिधाय त्रिरस्यां [illegible]

यामुपवासं इध्माबर्हिषोऽथ्यसन्नहनं देवताश्चोपांशु यजेंद्रमहेंद्रवर्जं काम्या इतनात्रस्येतस्ये
नायैव तु रथ्यनु सोमुष्टी [redacted] त्रिर्पपत्रिपवित्रे अंतर्धाय यामुष्मै त्वा जुष्टं निर्वपामीत्यथैना
स्तितियथानिरुक्तममुष्मै त्वा जुष्टं प्रोक्षामीत्यवहतां स्त्रिः फलीकृतान्नाना अपयेल्लमोपावाय
नानाश्रपयेद्विरज्यतंडुलानाभिमृश्नेदिदममुष्मा इदममुष्मा इतीय ध्रुवे समोप्यथ्युद्धरजुहुया
निहवींष्यभिघार्योदगुद्वास्य बर्हिष्यासादयत्रस्याभिघार्यैध्ममभिघार्यायंत इध्म आत्माजा
दस्तेनेध्यस्व वर्धस्व चेद्ध वर्धय चास्मान् प्रजया पशुभिर्बलवर्चसेनान्नाद्येन समेधय स्वाहेति ॥३॥
लीमाघारावाघार्याज्यभागौ [redacted] जुहुयादग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहेत्युत्तरमाग्नेयं दक्षि
सौम्यं विज्ञायते चक्षुषी वा एते यज्ञस्य यदाज्यभागौ तस्मात्पुरुषस्य प्रत्यङ्मुखस्यासीनस्य दक्षि
णस्यूत्तरं सव्यंतूत्तरं दक्षिणं मध्ये हवींषि प्रत्यक्पूर्वं वा श्रीवत्सं स्थान्युदक्पूर्वं स्थानि वोत्तरतस्तु रस्ता सौ
ष्टकृतं मध्यात्पूर्वार्द्धाच्च हविषोऽवद्यति मध्यात्पूर्वार्द्धात्पश्चार्द्धादिति पंचावत्तिनामुत्तरार्द्धात्सौवि
कृतं नात्र हवींषि प्रत्यभिघारयति स्वि[illegible]ष्टकृतं द्विरभिघारयति यदस्य कर्मणोऽत्यरीरिचं यद्वा
नमिहाकरं । अग्निष्टत्स्विष्टकृद्विद्वान्सर्वं स्विष्टं सुहुतं करोतु मे । अग्नये स्विष्टकृते सुहुतहुते
प्रायश्चित्ताहुतीनां कामानां समर्धयित्रे सर्वान्नः कामान्समर्धय स्वाहेति बर्हिषि पूर्णपात्रमिन

सिन्यब्राह्मण्याश्चवृद्धाजीवपत्न्याजीवप्रजायाअगारएतांरात्रींवसेत्प्रवमनवतीसप्तकृत्व
तेहृदयवाचंविसृजेतजीवपत्नीप्रजांविंदेयेति ॥ ७ ॥ अथयानमुपपद्यमानेपूषात्वेतोनयतु
हस्तगृह्येतियानमारोहयेत्संचनीरीयतेसंरतथेमित्यर्धर्चेननावमारोहयेदुत्तरेणोत्क्र
मयेत्जीवंरुदंतीतिरुदत्सांविवाहाग्निमग्रतोजस्रंनयेत्शिवाकल्याणेषुदेशेषुदेववतुपथेषुमा
विदन्परिपंथिनइतिरात्रिजपेद्वासेवासेसुमंगलीरियंवधूरितिदृष्ट्वाकानीक्षेतइहप्रियंप्रजयातेसमृ
ध्यतामितिगृहंप्रवेशयेद्विवाहाग्निमुपसमाधायपश्चादस्यानडुहंचर्मास्तीर्यप्राग्ग्रीवमुत्तरलो
मतस्मिन्नुपविष्टायांसमन्वारब्धायां [illegible] मानःप्रजांजनयतुप्रजापतिरितिवतस्रस्त्रिःप्रत्यृ
चंकृत्वासमंजंतुविश्वेदेवाइतिदध्नःप्राश्यप्रतिप्रयच्छेदाज्यशेषेणवा [illegible] नहृदयं [illegible]
क्षारालवणाशिनौब्रह्मचारिणौ [illegible] वधःस्यायिनोस्यातांत्रिरात्रंद्वादशरात्रंसंवत्सरं
वैकऋषिर्जायतइतिचरितव्रतःसूर्याविदेवधूवस्त्रंदद्यात् [illegible] दनंब्रा
ह्मणेभ्योऽथस्वस्त्ययनंवाचयीत ॥ ८ ॥ पाणिग्रहणादिगृह्यंपरिचरेत्स्वयंपत्न्यपिवापुत्रःकुमारी
अंतेवासीवानित्यानुगृहीतंस्यात्यदितूपशाम्येत्पत्न्युपवसेदित्येकेतस्याग्निहोत्रेणप्रादुष्करणहो
मौव्याख्यातौहोमद्रव्यंचमांसवर्जंकामंतुव्रीहियवतिलैःरग्नयेस्वाहेतिसायंजुहुयात्सूर्या
यस्वाहेतिप्रातःतूष्णींद्वितीयेउत्तरयत ॥ ९ ॥ अथपार्वणस्थालीपाकःस्यदर्शपौर्णमा

स्त्रस्यायतने [illegible] पायत्यिचापशुमालभेपुरस्तात्ताउ
दास्याहुतासयत्तारं यादूर्या रस्वायाप्यादुमसंप्रीदिमुखोत्याजुहमुपाकरो
हियवमतीतिरद्भिःपुरस्तात्प्रोक्षत्यमुष्मैत्वाजुष्टंप्रोक्षामीतितासौपायायिचोदक
मनु [illegible] रायविनयेदावपयिञ्चोदचनयंतितस्यपुरस्तादुल्मुकंहरति
[illegible] नवतिवपाश्रपणीभ्यांकर्तापशुमन्वारभतेकर्तायजमानःपश्चात्स्था
[illegible] सरसंज्ञप्यसरंवोदक्पादंसंज्ञप्यपुनानासेतद्वोयवपामु
त्खिद्यवपामवदायवपाश्रपणीभ्यांपरिगृह्याद्भिरभिषिच्य [illegible] ग्नयेनमभि
चोदक्श्रपयताआसीनःश्रपयित्वोपरीत्यजुहुयादेतस्मिन्नेवाग्नौस्थालीपाकंश्रप
यत्येकादशपशोरवदानानि सर्वाण्येवावदाय [illegible] यत्स्थाले
त्र्यंग्यःस्थालीपाकस्याग्नौजुहुयादवदानैर्वासहैकैकस्यावदानस्यद्विर्द्विरवद्यत्य
दैवतवद्यपर्यन्तेन [illegible] ॥ १५ ॥ वैश्वदेवंप्राक्स्विष्टकृतःसायबलिंहरेत्
वैवेदेशानांस्थालीपाकाद्धुतेनयत्रवेदर्थवनस्पतइत्येतयत्रपिंडौहुतावौ
[illegible] नयदेदिमेतेस्मेबलिंहरेदितितेनदयादमितियादितायमाति
[illegible] यत्रगपवनरूपमपिप्रि [illegible] नर्त

रितव्यमितिर्धन्वंतर्यै ह ब्रह्माणमग्निं वांतरा पुरोहितायाग्रे बलिं हरेत्॥१२॥ छ॥ उपनिषदि गर्भ
लंभनं पुंसवनमनवलोभनं च यदि नाधीयात्तृतीये गर्भमासे तिष्येणोपोषितायाः सरूपवत्साया
गोर्दध्नि द्वौ द्वौ माषौ यवं च दधिद्रप्सेन प्राशयेत् किं पिबसि किं पिबसीति पृष्ट्वा पुंसवनं पुंसवनं
मिति त्रिः प्रतिजानीयादेवं त्रीन्प्रसृतानथास्यै मंडलागारछायायां दक्षिणस्यां नासिकायामजीता
मोषधीं नस्तः करोति प्रजावज्जीवपुत्रा त्यां हैके आ ते गर्भो योनिमैतु पुमान्बाण इवेषुधिं। आवीरोऽजा
यतां पुत्रस्ते दशमास्यः। अग्निरैतु प्रथमो देवतानां सोऽस्यै प्रजां मुंचतु मृत्युपाशात्तदयं राजा
वरुणोऽनुमन्यतां यथेयं स्त्री पौत्रमघं न रोदादिति प्राजापत्यस्य स्थालीपाकस्य हुत्वा हृदयदे
शमस्या आलभेत यत्ते सुसीमे हृदये हितमंतः प्रजापतौ मन्येऽहं मां तद्विद्वांसं माहं पौत्रमघं निया
मिति॥१३॥ छ॥ चतुर्थे गर्भमासे सीमंतोन्नयनं षष्ठाष्टमयोर्वा पूर्यमाणपक्षे यदा पुंसा नक्षत्रे
ण चंद्रमा युक्तः स्यादथाग्निमुपसमाधाय पश्चादस्यानडुहं चर्मास्तीर्य प्राग्रीवमुत्तरलोम तस्मिं
न्नुपविष्टायां समन्वारब्धायां [illegible] धाता ददातु दाशुष इति द्वाभ्यां राकामहमिति द्वाभ्यां नेजमेष
[illegible] प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति च अथास्यै युग्मेन शलाटुग्लप्सेन त्र्येण्या च शलल्या
त्रिभिश्च [illegible] पिंजूलैरूर्ध्वं सीमंतं व्यूहति भूर्भुवःस्वरोमिति त्रिश्चतसृभिर्वा वीणागाथिनौ [illegible]
सोममेव राजानं संगायेतामिति सोमो नो राजावतु मानुषीः प्रजा निविष्टचक्रासाविति यां नदीमुप

[illegible]नेधास्यै पश्चात्कारयिष्यमाणस्यावस्थाय शीतोष्णाः समानीयोष्णेन वाय उदकेनेहीति
[illegible]नीतं दधिद्रप्सान्वा प्रदक्षिणं त्रिरस्त्रिरुंदत्यदितिः केशान्वपत्वाप उंदंतु वर्चसे
[illegible]क्षिणे केशपक्षे त्रीणि त्रीणि कुशपिंजूलान्यस्याभिमुखाग्राणि निदधात्योषधे त्रायस्वैनमिति
[illegible]हिंसीरिति ताम्रेण निष्पीड्य लोहेन क्षुरेण प्रच्छिनत्ति येनावपत्सविता क्षुरेण सोमस्य
राज्ञो वरुणस्य विद्वान्। तेन ब्रह्माणो वपतेदमस्यायुष्मज्जरदष्टिर्यथासदिति प्रच्छिद्य
प्रागग्राञ्छमीपर्णैः सह मात्रे प्रयच्छति तानानडुहे गोमये निदधाति येन धाता बृहस्पतेरग्नेरि
[illegible]युषेऽवपत्। तेन त आयुषे वपामि सुश्लोक्याय स्वस्तय इति द्वितीयं। येन भूयश्च रात्र्यां ज्यो
[illegible]पश्चयाति सूर्यं तेन त आयुषे वपामि सुश्लोक्याय स्वस्तय इति तृतीयं सर्वैर्मंत्रैश्चतुर्थमेवमुत्त
तरतः [illegible]: क्षुरतेजो निमृजेद्यत्क्षुरेण मर्चयता सुपेशसा वप्ता वपसि केशान् शुंधि शिरो मास्या
युः प्रमोषीरिति नापितं शिष्याच्छीतोष्णाभिरद्भिरर्थं कुर्वाणो दर्पणं कुशली कुर्विति यथाकु
लधर्मं [illegible] केशवेषान्कारयेदावृतैव कुमार्यै॥ छ॥१७॥ एतेन गोदानं षोडशे वर्षे केशान्वृ[illegible]
[illegible]कारयेत् [illegible]शूनि हं [illegible] शिरो मुखं मा मा आयुः प्रमोषीरिति केशश्मश्रुलोम
[illegible]
[illegible]कुर्वीत स प्रेष्यात्[illegible]॥(१०)॥ छ॥१८॥ अष्टमे वर्षे

।सोष्यन्तर्व तिं [illegible] ण्य श्व सृह्य जीव पत्से जीव प्रजा [illegible] य घुं डुपद्रि ते मयुः स्वत्र कुर्युं दृषतो दृहिष्याः॥ [illegible]॥
कुमारं जातं पुरा न्यैरालभात्सर्पिर्मधुनी हिरण्य निकोषं हिरण्यं न प्राशयेत्स ते ददामि मधुनो घृतस्य वेद स
वित्रा प्रसूतं [illegible] भूयो न्नी।आयु श्चारं गुष्ठो देवताभिः शतं जीव शरदो लोके अस्मिं निति कर्णयोरुपनिधाय मे
धाजननं जपति मेधां ते देवः सविता मेधां देवी सरस्वती। मेधां ते अश्विनौ देवावाधत्तां पुष्कर स्रजाविति त्यसा
वतिमृशति अश्मा भव परशुर्भव हिरण्यमस्तृतं भव वेदो वै पुत्र नामासि स जीव शरदः शतमिति ति इन्द्र श्रेष्ठा
नि द्रविणानि धेह्यस्मे प्रयन्धि मघवन्नृजीषिन्निति [illegible] नाम यास्मे दधुः पोषं च दाधि तारं तस्य मासि निष्ठान
तं धूरं वन्तुरहरं वाध्य हरं प्रतिष्ठा कामः ज्येतु रहरं ब्रह्म वर्चसका मोफ मानि ष्टं व पुं साम यजानिस्त्री
णाम ज्ञिवादनीयं व सम्मी ह्वे नतंभ्रा नापि तरौ वि[illegible] नामो पनैंना प्रवासादे त्य पुत्रस्य शिरः परि गृह्य ज
प त्सं मार्द्दं गात्सं भवसि हृदयाद धिजायसे। आत्मा वै पुत्र नामासि स जीव शरदः शतमिति मूर्द्धा नि जि
घ्राय्यावृतैव कुमार्यै॥ १५॥ छ॥ षष्ठे मास्य न्नप्राशनं मासि जन्मनाद्य कामः स्तै त्तिरं ब्रह्म वर्चसकामो [illegible]
तौद नं [illegible] कामो दध्यो दनमिंद्रिय कामः [illegible] दनं [illegible] कामो दधिमधुघृत [redacted] मिश्रमन्नं प्राशयेत् सार्वका
मो न वतीनि विज्ञायते ऽन्नपते ऽन्नस्य नो देह्य नमीवस्य शुष्मिणः प्रप्र दातारं तारिष ऊर्जं नो धेहि द्विपदे
चतुष्पद इत्यादू तैव कुमार्यै॥ १६॥ छ॥ तृतीये वर्षे चौलं यथा कुलधर्मं वा शतो गृह्य वृहि [illegible] वमा षति [illegible]
[illegible] यथ कू चप्ट प नाय गर्भाणि निदधाति पश्चात्का न यित्व्य माणेमा न्तु परस्ता नडुह गोमयं न वेद्यानावे
[illegible] मच्छ निचोप नी मानि सर्वं तिमा तुष्पि ताद दक्षिणतः एकविंशति कुशपिं जूल्य स्यावा ता यं

श्री ५

य द र्लथ्य मे वे का दशे क्षत्रियं द्वा दशे वै श्यं मा षा ल म्भ ब्राह्मणस्या नेती मे [illegible] काल आ षोडशाद् ब्राह्म
णस्य विं शा द्वै श्यस्याते ऊर्ध्वं पतित सावित्रीका भवन्ति नैनानुप न येन्ना ध्यापयेन्न याजयेन्नै भिर्वि
अ कृतं कुमारं कुमारी कृतं निरस [redacted] महतेन वासस्ता सस्वी नमेखणये न वाजिने न ब्राह्म
णं क्षत्रियमाजेनवैश्यं यदि वासांसि वसीरन् रक्तानि वसीरन्काषायं ब्राह्मणो मांजिष्ठं क्षत्रियो हा
तेषां मेखला मौंजी ब्राह्मणस्य धनुर्ज्या क्षत्रियस्यावी वैश्यस्य तेषां दण्डाः पालाशो ब्राह्मणस्यौ
त्रियस्य बैल्वो वैश्यस्य केशसंमितो ब्राह्मणस्य ललाटसंमितः क्षत्रियस्य घ्राणसंमितो वैश्यस्य
ब्राह्मणो निहृतायाः से द्रवन्त्या राजन्यो भवदत्यां वैश्यः॥१९॥ सर्वे वा सर्वेषां समन्वारब्धे हुत्वो
आशुमुखं आचार्यो वदति धतेष्विति पुरस्तात्प्रत्यङ्मुखं तस्यों पामञ्जली पूरयित्वा तत्सवितुर्वृणीमहे इति पू
र्णेन मवधारयत्यासिच्य देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां हस्तं गृह्णाम्यसावि ति
ना पाणी सांगुष्ठं गृह्णीयात् सविता ते हस्तम ग्र भीदसावितिद्वितीय मग्निराचार्य स्तवासावितितृतीय मादि
त्यमवि नरे क्षते ब्रह्मचार्यसि तेगोपाय समां मन्ते आचार्यः कस्य ब्रह्मचार्यसि प्राणस्य ब्रह्मचार्यसि कस्त्वा कमुप
नयाय परिददामीति यवास्तु वासाः परिवीत आगादित्यर्द्धचेन्नैनं प्रदक्षिण मावर्त्तयेत्तस्या थ्यंसे पाणी कृत्वा हृ
दयमालभेतो त्तरेणाग्निं परिसमुह्य ब्रह्मचारी तूष्णीं समिधमादध्यात्तूष्णीं वै प्राजापत्यं प्राजापत्यो ब्रह्मचारी
[illegible] विज्ञायते॥२०॥ मन्त्रेणैके अग्नये समिधमाहार्षं बृहते जातवेदसे तया त्वमग्ने वर्द्धस्व समिधा ब्रह्मणा वयं स्वाहे
ध्मा धायाग्निमुपस्पृश्य मुखं निमार्ष्टि [illegible] तेजसा मा समनज्मी ति तेजसाह्येवात्मानं समनक्तीति वि[illegible]

⑦

[illegible] मे धां मयि [illegible] जां मय्यग्निस्तेजो दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु मयि मेधां मयि सूर्यो भ्राजो दधा
तु भ्राजो दधातु यत्ते अग्ने तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासं यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासं यत्ते अग्ने हरस्तेनाहं हरस्वी भू
यासमित्युपस्थायाचार्यमुपसंगृह्य ब्रूयादधीहि भोः सावित्रीं भोऽनुब्रूहीति तस्य वाससा पाणिं स्वां च पाणीं संगृह्य
[illegible] सर्वां यथानूक्तं वाचयीत हृदयदेशेऽस्योर्ध्वाङ्गुलिं पाणिमुपदधाति मम व्रते हृदयं ते दधामि मम
[illegible] मनुचित्तं ते अस्तु । मम वाचमेकव्रतो जुषस्व बृहस्पतिष्ट्वा नियुनक्तु मह्यमिति ॥ २१ ॥ मेखलामाबध्नीते इयं दुरुक्तं परिबाध
[illegible] वर्णं पुनती न आगात् प्राणापानाभ्यां बलमाभरन्ती प्रिया देवानां सुभगा मेखलेयम् । ऋतस्य गोप्त्री तपसः पर
[illegible] स्वी रक्षः सहमाना अरातीः । सा नः समन्तमनुपरीहि [illegible] ज्यायान् गोभिस्ते मेखले मा रिषामेति स्वस्तिनो मित्री नाभि
[illegible] तिदंडं प्रदाय [redacted] ब्रह्मचर्यमागा इति ब्रह्मचार्यस्यपो शान कर्म कुरु दिवा मा स्वाप्सीः आचार्याधीनो वेदम
धी द्वादश वर्षाणि वेदब्रह्मचर्यं ग्रहणान्तं वा सायं प्रातर्भिक्षेत सायं प्रातः समिधमादध्यात् अप्रमत्तः स्वाध्यायिनमग्नीन्हे
स्वाध्यायिनीं वा अन्नं वा निरूंददा [illegible] प्रवचनीयमिति वा तदाचार्याय वेदयीत तिष्ठेदहः तूष्णीमस्तमिते ब्रह्मौदन
[illegible] वनीयं श्रपयित्वाचार्याय वेदयीताचार्यः समन्वारब्धे जुहुयात् सदसस्पतिमद्भुतमिति सावित्र्या द्वितीयं यथ
र्षिभ्यस्तृतीयं स्याद्दृषिभ्यः [illegible] स्विष्टकृतं चतुर्थं ब्राह्मणान् भोजयित्वा वेदसमाप्तिं वाचयीतान्त
[illegible] ब्रह्मचार्यक्षारलवणाशी त्रिरात्रं द्वादशरात्रं संवत्सरं वा चरित्वा [illegible] यजनेनकन्नोत्यानिं दितस्या [illegible]
पलाशं कुशस्तम्बं वा पलाशानुपयाने [redacted] ब्रह्महिरण्य [illegible] सुरकुसंवत्सरः परिषिञ्चति वाससा ते
[illegible] यथाहं सुश्रवा अस्येवं मां सुश्रवः सौश्रवसं कुरु । यथाहं देवानां यज्ञस्य निधिपो [illegible] ॥ श्री

मे२
[illegible] स्यानो ये पो भूयासमित्येतेन वा पलाशे [illegible] दिपारदानां तं ब्राह्मणे [illegible] वा तेन मि [illegible] पेतप
स्या यो पेत प्रवेश्य कृतानुकृतं केशवपनं मेखलाजिनं चापि सूत्रं परिदानं काल [illegible] न तस्या विन्दु
[illegible] ह इति सावित्री ॥ २२ ॥ ऋत्विजो वृणीते न्यूनातिरिक्ताङ्गान्यमातृतः पितृतश्चेति यथा [illegible] पुरस्ता [illegible]
[illegible] न आचार्य ऋत्विजो वृणीत इत्येके ब्राह्मणमेव प्रथमं वृणीते अथ होतारमथाध्वर्युमथोद्गातारं सर्वान्वा यहीनेको
मे सजिर्यं तिसदस्यं सप्तदशं कौषीतकीनस्समामनन्ति स कर्मणामुपद्रष्टा सवतीति तदुक्तं मं ऋत्विज
[illegible] कुर्यात्कल्पयेत इति होतारमेव प्रथमं वृणीतेऽग्निर्मे होता स मे होता होतारं त्वाममुं वृण इति होतारं चन्द्रमा मे ब्र
ह्मा स मे ब्रह्मा ब्रह्माणं त्वाममुं वृण इति ब्रह्माणमादित्यो मे अध्वर्युरित्यध्वर्युं पर्जन्यो म उद्गातेत्युद्गातारमापो मे हो
त्राशंसिन्य इति होत्रकान्रश्मयो मे चमसाध्वर्यव इति चमसाध्वर्यून् आकाशो मे सदस्य इति सदस्यं संवृतोऽप
[illegible] मे वोचः [illegible] मे वो चो [illegible] मे वोचे य [illegible] मे वोच स्तोमं मे वोचः कुक्षिं मे वोचो [illegible] मे वोचः [illegible] मे वोचः सर्वम
[illegible] तेजपित्वाग्निष्टे होता स ते होता होता तेऽमानुष इति होता प्रतिजानीते चन्द्रमास्ते ब्रह्मा स ते ब्रह्मा ब्रह्म [illegible]
[illegible] यथादेवं नक्षाम वत्तु नक्षावि [illegible] तेन [illegible] यितिवयाजयि [illegible] न्यस्तनात्विज्यमकार्यं महीनस्यैनी वर
[illegible] स्य वाधितस्यातुरस्य यक्ष्मगृहीतस्यानुदेश्यामिनाशस्य [illegible] याने [illegible] तेषां सोमप्रवाकं परिपृच्छे
[illegible] ऋत्विजः कादक्षिणो निकल्याणः सहस्रप्रयोगो नमो समग्नीफर्ने स्त्रियमुपेयुषा कृतोऽपवर्गादेनेनाग्ने
[illegible] गावाद्य रखेति दक्षिणाग्ना वाज्याहुतिं जुहुयात् यथार्थं प्रब्रजेरवमनाहितानिर्गृह्यस्माम ग्नेपारणिमामृ [illegible]
[illegible] तनय [illegible] ॥ २३ ॥ ऋत्विजो वृत्वा मधुपर्कमाहरेत्स्नातकायोपस्थिताय राज्ञे वाचार्य [redacted] श्वशुराय पितृव्याय मातु
१४

x श्रीगृह्यकामी ॥ म ५

ऽत्मानो ऽदध्यानि मधूनीय सर्पिर्वा मधुलाभे [illegible]र: पाद्यमर्घ्यमाचमनीयं मधुपर्को गौरित्येतेषां त्रि[illegible]
के वेदयंते [illegible]ह वर्ष्म सुज्ञातानां विद्युतामिव सूर्य इदं तमधितिष्ठामि यो मा कश्चाभिदासतीत्युदगग्रे विष्टरमुपवि
नो ऽत्रंस्य वापादौ प्रक्षाल्यापयीत दक्षिणमग्रे ब्राह्मणाय प्रयच्छेत्सव्यं शूद्राय प्रक्षालितपादोऽर्घ्यमंजलिना
प्रतिगृह्याचाम्यमनीयेना[illegible]चामस्यमृतोपस्तरणमसीति मधुपर्कमाह्रियमाणमीक्षेत मित्रस्य त्वा चक्षु
षा प्रतीक्षे देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां प्रतिगृह्णामीत्यंजलिना प्रतिगृह्य सव्ये पाणौ कृत्वा
मधुवाता ऋतायत इति त्र्यृचेनावेक्ष्यानामिकया चांगुष्ठेन च त्रिः प्रदक्षिणमालोड्य वसवस्त्वा गायत्रेण छंद
सा भक्षयंत्विति पुरस्तान्निमार्ष्टि रुद्रास्त्वा त्रैष्टुभेन छंदसा भक्षयंत्विति दक्षिणत आदित्यास्त्वा जागतेन
छंदसा भक्षयंत्विति पश्चाद्विश्वे त्वा देवा आनुष्टुभेन छंदसा भक्षयंत्वित्युत्तरतो भूतेभ्यस्त्वेति मध्यात्त्रि
रुद्धृत्य विराजो दोहोऽसीति प्रथमं प्राश्नीयाद्विराजो दोहमशीयेति द्वितीयं मयि दोहः पद्यायै विराज इति
तृतीयेन सर्वं न तृप्तिं गच्छेद्ब्राह्मणायोदगुच्छिष्टं प्रयच्छेदलाभेऽप्सु सर्वं वाचाम्यमनीयेनाचामत्य
मृतापिधानमसीति सत्यं यशः श्रीर्मयि श्रीः श्रयतामिति द्वितीयमाचांतोदकाय गां वेदयंते हतो मे पाप्मा
पाप्मा मे हत इति जपित्वों कुरुतेति कारयिष्यन्मा माता रुद्राणां दुहिता वसूनामिति जपित्वोत्सृजत्यनु
[illegible]स्य दयं नामांसो मधुपर्को भवति भवति ॥ २४ ॥ छ ॥ ॥ इत्याश्वलायनगृह्ये प्रथमोऽध्यायः ॥ छ ॥ ॥ छ ॥
श्रावण्यां पौर्णमास्यां श्रवणाकर्मस्थाने सक्तूनां नवं कलशं पूरयित्वा दर्वीं च बलिहरणीं नवं शिक्ये निदधा
नृतयाना: [illegible] च पिष्टा यांश्च नस्य स्वामिने स्थालीपाकं श्रपयित्वैककपालं [illegible] जुहुयात्सुप
नाय [illegible] निविनस्त इति [illegible] स्थालीपाकं [illegible] एककपालं मन्युवाय सोमाय स्वाहेत्याविष्णुश्रवणाय

॥ माता देवजुगाय स्पेर्द पुस्तके ॥

---

x स्वमांसानजुगत्त्वंअपमा नगपारशमा ॥ ६

ये पृथ्व्यो [illegible] मा नो अग्ने वसुजे ऽध्यायेत्येन माध्याये नाभिजुहोति नो नवं [illegible] भवमिह देवेभ्य कामा
न अंजलिना [illegible] य रत्नमादध्यात्कलशात्सक्तूनां दर्वीं पूरयित्वा [illegible] निष्क्रम्य [illegible] बलिं निनीय
देवजनेभ्यः स्वाहेति जुहुयान्नमस्कृत्येति येऽस्य पार्थिवा ये आंतरिक्षा ये दिव्या ये दिश्यास्तेभ्य इमं बलिं माह
र्षं तेभ्य इमं बलिमुपाकरोमीति प्रदक्षिणं परीत्य पश्चाद्बलेरुपविश्य सर्पोऽसि सर्पितासपर्णा मयि पतिनि
नेन मनुष्या [illegible] यसे [illegible] न सर्पान्यहन्न देवास्त्वयि मास्यते त्वयि संतः सर्पा मा हिंसिषुः [illegible] ते परिददामी
ति [illegible] मानमंतनीनमंतया व्यवेयाय परिदाना सर्पदेवजनेभ्यः स्वाहेति सायं प्रा
तर्बलिं हरेदा प्रत्यवरोहणात्सक्त्वाय देवो नावदो बलीं स्तद हरेचोपहरन्नि ॥ १ ॥ आश्वयुज्यामाश्वयुजी
कर्म निष्क्रम्य नमले कृत्यः स्नाताः शुचिवाससः पशुपतये स्थालीपाकं निरूप्य जुहुयुः पशुपतये शिवाय शं
कराय पृषातकाय स्वाहेति पृषातकमंजलिना जुहुयादूनं मे पूर्यतां पूर्णं मे मोपदसत्पृषातकाय स्वाहेति स
जूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूरिंद्राग्निभ्यां स्वाहा । सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूर्विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा ।
सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूर्द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहेत्याहिताग्नेराग्रयणस्थालीपाको नाहिताग्नेर
पि नवाग्नेः ॥ २ ॥ मार्गशीर्ष्यां प्रत्यवरोहणं चतुर्दश्यां पौर्णमास्यां वा निवेशनं पुनर्नवीकृत्य लेपनास्तरणोपस्त
रणो [illegible] समिते पायसस्य जुहुयादपश्वेत पदा जहि पूर्वेण चापरेण च सप्त च वारुणीरिमाः सर्वाश्च राजबांधवीः स्वा
हा न वै श्वेतस्याभ्याचारेऽहिर्ददंश किंचन । श्वेताय वैदार्वाय नमः स्वाहेति नात्रसो विष्टकृतं दर्शयन् प्राजापत्ये [illegible]
ग्ने [illegible] सीदमाणो जपति प्रतिब्रह्मन् [illegible] सुमना भवेति हेमंतं मनसा ध्यायात् [illegible] अस्त्वस्वस्तरे तस्मिन् [illegible]
नाप [illegible] शिवा भवेति जपित्वा संविशेत्सामात्यः आंगिरा उदक्प्राचोऽथ [illegible]वक्का[illegible]मितरे ज्यायां ज्यायान्नानं [illegible]

प्पा २ श्री वा ३ र्ण २

होमं त्राउुपेयुः महानूयायानोदेबाभवंतुन इति त्रिरेतां दक्षिणामुखाः प्रसव्यमनुखाउरं अनुखाश्चैतुर्थमेहायस्यो भू
[illegible] स्वस्वयना निवुजपित्यो नं सं स्वस्य ब्राह्मणान्भोजयित्वा स्वस्त्ययनं वाचयीत ॥ २॥ हेमंतशिशिरयोश्चतुर्णा
परपक्षाणामष्टमी । ष्वष्टका एकस्यां वा पूर्वेद्युः पितृभ्यो दद्यादोदनं कृसरं पायसं वा नुः ग्नामावस्यवापूपानुदीर
तामन्वरतस्यत्रासर्पस्य स्व सिर्दुल्या यावती स्विर्वा कामं मध्यो नाथ च ध्वोन्तेषृकाः पशुनास्त्विस्थालीपाके न वा
यनुगुह्य वसमाहरेदग्निनावाकदमुपोषे देवामेष्वैतिनवेवान ष्टकः स्यात्राहैकैवेव देवी बूवन आग्नेयी मे
के सौ यमिकैनक्षत्रदेवतामेकमनुदेवतामेकेपितृदेवतामेके पशुदेवतामेके पशुकल्पेन पशुसंज्ञापयप्रोक्षणोपाक
रणवर्जं वपामुत्खिद्य जुहुयाद्वह वपां जातवेदः पितृभ्यो यत्रैनान्वेत्थ निहितान्पराके मेदसः कुल्या उप तान्स्रव
न्तु सत्या एषामाशिषः संनमन्तु सर्वाः स्वाहेत्यथावदानानां स्थालीपाकस्य चाग्नेन यथुपथितायाये अस्मानिति द्वे
ग्रीष्मो हेमंत ऋतवः शिवा नो वर्षाः शिवा अभया शरन्नः संवत्सरो [illegible]धिपतिः प्राणदो नो अयान्ने कृणुता दीर्घमायु हे
स्वाहा। स्योना पृथिवी शिवमन्तरिक्षं द्यौर्नो दियस्तयेनो अस्तु । शिवा दिशः प्रदिश उद्दिशो न आपो विद्युतः प
रिपांतु सर्वतः स्वाहा। आपो मरीचीः प्रवहंतु नो धियो मानासमुद्रा वहंतु पापं। भूतं भविष्यदभयं विश्वमस्तु
मे ब्रह्माभिगुप्तः स्वाहा दशाणि स्वाहा। विश्वेआदित्या वसवश्च देवा रुद्रा गोप्तारो मरुतः सदंतु। ऊर्ज प्रजाममृतं दी
र्घमायुः प्रजापतिर्मयि परमेष्ठी दधातु स्वाहा। प्रजापते न त्वदेतान्यन्यः सौविष्टकृदष्टमी ब्राह्मणो
[illegible] अपरेद्युरन्वष्टक्यं तस्यैव मांसस्य प्रकल्प्य दक्षिणाप्रवणे ग्निमुपसमाधाय परिश्रित्योत्त
रतः [illegible] द्वारं कृत्वा समूलं बर्हिस्त्रिरुपसमूले लेखा विधूनं वस्तरिस्तीर्य हविष्यासादयेदोदनं कृसरं
पायसं दा [illegible] न्मधुमंथांश्चापिंडपितृयज्ञकल्पेन कृत्वा मधुमंथ वर्जं पितृभ्यो दद्याच्छ्री

[illegible] नुनाध्वनामी। त्यधिर्दे कर्षूष्वेके द्वयोः षड्वा वाश्रुर्वीसुपितृभ्यो दद्यादपवाम्सुस्त्रीभ्यस्सुरा [illegible]
[illegible] अपरपक्षे मासि मासि चैवं पितृभ्यो [illegible] युक्षु प्रतिष्ठापये मयावना भोजयेदयु वायुमा युहि
प्रते [illegible] मानि तन्ते षु प्रदक्षिणामुपचारो यवैस्तिलार्थः ॥ ५॥ अथमाध्यावर्ष्या नानापाणिभ्यां वश्वैसिम्
[illegible] स्पूर्वं। पादावारसेद्वहद्वयंतरे तेव के वाम देव्य मद्रः इत्यप्ता विष्वानेदक्षिणापूर्वस्यां मायो
ये त्वावीर्येणा नो हौतीशस्यौ उस्साधिपत्ये नेति नवूमी त्स्मस्योदन्तृम्मकोन्यादंडे नब्राह्मणो वसते उ स्वा
[illegible] तिसत्येन वसंगदृकामीत्यतिप्रवर्तमाने षु उपेलसहस्रस निवाजम तिवत्रेस्वरथ देवप्रहर्षे नस्यत
[illegible] डुगाहिनूयाइस्वतयां न्यांन्यापि वानस्पत्याभिरित्थं सौगात्यौ स्वनुतांवी क्षुरदर इति रथं गमसि मृ नौ लुआ
[illegible] पृथिवी द्यामनेहसंभितिनावंनवरथेन यन्ताविवनं कृहे ऋद वाविदासिनं प्रदक्षिणं कृत्वा फलव
[illegible] आहरेदन्यद्धा कोटं वे संस्दमुपयायादस्माकं तु त्रमहृघीत्यादिर्त्स्यमीस्समाणी उपित्यो वत्रो
[illegible] यासमानानाभिस्य स्विक्रामं धान्वयमघेऽस्य प्रेष्या इत्यस्ते यात्यादित्यैनहो दिवोदुहित नो विता
[illegible] सृष्ट्यायी ॥ ६॥ ॥ अथातो वास्तुपरीक्षां नूषरमविवादिष्णु स्मौषधिवनस्पति वद्धं [illegible] कुरा
[illegible] रिपं प्रस्तृतं कंटकक्षीरिणस्तु समूलान्यरिखानयेदास्यरवामार्गः शाकसिल्वकः पालाशा
[illegible] नियत्र सर्वत आपो मध्ये समेत्य प्रदक्षिणं शयनीयं परीत्यप्राच्यः स्यंदेरन् प्रवहते स्त्सवेश
[illegible] मवस्यवे वैकूरप्राणकारयेद्वहनेहसवतिदक्षिणाप्रवणासमामापये त्सा ध्रुता हसवतिदु
[illegible] नस्यां क्षिन्नवाः कलहिनः प्रमायुको सर्वतियत्र सर्वतआपः प्रस्यन्देरन्सा स्वस्त्ययनी [illegible]

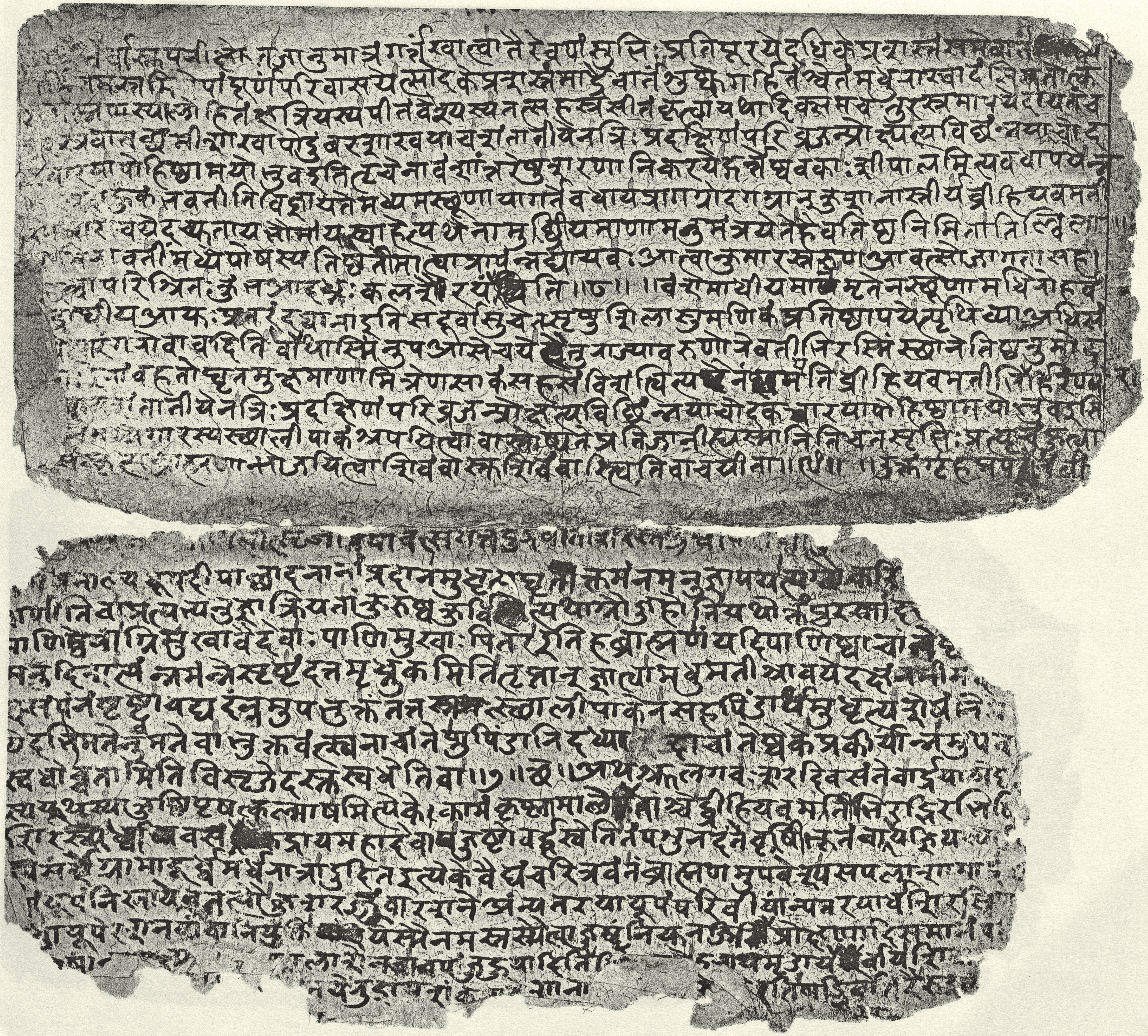

[illegible] पर्णा स्के गृहानुमात्रं गर्त्ते स्वाहा स्वा ते रेवर्पी सृसि: प्रतिपूरयेद्दधि के प्रत्रास्ते मम वा ते [illegible]
[illegible] मिस्त्रा भि पांशूर्णं परिवासयेत् सोदके प्रस्त्रे माङ्ग वार्तं शुष्कं गा हि तं श्वेत मधुना खादं सि कतो के
[illegible] स्यालो हितं ह क्षत्रियस्य पीतं वैश्यस्य तस्य हस्तेसीतं हस्त्वा यथादि क्लम व तुरस्त्र मा पयेद्दाययेतं व
[illegible] प्रवात उ नीचा रवा पोतु वरत्रा रवयाच यां तानीयेन त्रि: प्रदक्षिणं परि अज न्त्रो दपस्य विद्धं नया चो द
[illegible] पो हिष्ठा मयो भुवइति तृचे नाव शां त रेषु स्थूणां निकरये [illegible] ध्रुव क: श्री पालम्मि स्यवयापये नं
[illegible] के न वती निविज्ञायते मध्यमस्थूणा या गते व याय आग्ना गोदगग्रा अनु कुश्या नास्तीर्य व्रीहि यवमती
[illegible] र वयेद् क्षता य सोमाय स्वाहेत्य थै नामुच्छ्रीयमाणा मनु मंत्रयते इहैव तिष्ठ निमिता तिल्विला
[illegible] वती मध्ये पोषस्य तिष्ठन्ती मा त्वा प्रापन्न घायवः आ त्वा कुमारस्तरुण आ वत्सो जगता सह।
[illegible] आ परिस्रुतः कुम्भ आ दध्नः कलशैरयैरिति ।।८।। ।।वचेमायीयमा [illegible] मतेन स्थूणामथिरोहवे
[illegible] याचीय आपः प्रतर द्वयानां इति सदूर्वा सु च स्त्रपुष्पि ला कुम मणिकं प्रतिष्ठापयेत् पृथिव्या अधिय
[illegible] गयो वा च दिति वोथास्मिन्नुप ओस्से चये [illegible] तु वाज्या व रुणो रेवती निरस्मिं स्थाने तिष्ठतु मे
[illegible] वहतो घृत मुक्षमाणा मित्रेणास्या केसहस्र विद्या वित्यष्टे [illegible] मन्ति व्रीहियवमती त्रीहिरण्य
[illegible] तानीयेन त्रि: प्रदक्षिणं परि अज न्त्रो दस्य विछिंनया यो दकं न्यार या पो हिष्ठा मयो भुवइति
[illegible] गारस्य स्थाली पाकं श्रपयित्वा वास्तोष्पते प्रतिजानीह्यस्मानिति चतसृभि: प्रत्यृचं हुत्वा
[illegible] जा नो जयित्वा शिवं वास्के शिवं वा इत्यनिवाचयीना।।९।। ।।उ क्र गृह सप्प [illegible]

[illegible] नाप्र य व स स्रा स्त उ [illegible]
[illegible] नाल्य स्थरी पाक्षाद नानी प्रदानमुद्धृत्य चू नी कमनम नुज्ञापय [illegible] कारि
[illegible] गीति वास्तव स्त्र तु हू क्रियनां कुरुष्व कुर्वि [illegible] यथागते गृहानियथो नै सुरस्त्रादि
[illegible] पा तिष्ठ व्रा त्रि स्तु स्वावेदवा: पाणिभुरवा: पितर इति ह ब्राह्मणं यद्यिपाणि ष्ठ्या वा [illegible]
[illegible] न्नु दक्षिणा सर्वे न्मम नेस्मृ पें दत्त मृत्यु के मिति तं प्राच्य ह्नात्या मधुमती आवयेद्दद्यानी म
[illegible] स्य पंने पृ च्छ वद्य र स्त्र मुपस्तु क नत्न [illegible] स्थाली पाकेन सह पिंडार्थं तु प्रत्यवरो व नि
[illegible] दसि मनेन्न मते वा स्तु क वं स्क्व ना वा ते पु पिंडा नि द ध्या [illegible] दा वा त्य के प्रकीर्यानन्म उ पत
[illegible] द्वयो ब्रू ना मिति विस्त्र उ दस्कर स्य यति वा ।।७।। ।।छ।। अथ शूलगव: स्वर दिवसंते वार्द्रया [illegible]
[illegible] स्यापूर्वस्य पृषत्कं कल्माषमित्येके। कामं कृष्णमालोहितं वा च्छे व्रीहियवमतीं सिद्धां रसिरि
[illegible] रस्य [illegible] वस [illegible] आ यम हादेवाय जुष्टो वर्द्धस्वेति तं पर्युन दन्ते वृषीं [illegible] नं वाय हृय
[illegible] स्य स्वर्ग्या माहुर्धर्म मर्थ्या त्रा उक्त इत्येके वै च चरित्र वर्त ब्राह्मण मुपवेश्य स पल्नाना गा
[illegible] पर्ण निरस्तायेत त्योरु अ गार उ वारस्थाने अन्यन्तर याच्यूपं परिवीयां न्यन्तरयार्थ स्त्रि
[illegible] यूप र यान [illegible] यस्मै नमस्तस्मै त्वा जुष्टं नियुनज्मि [illegible] प्रोक्षणा द्धामा [illegible]
[illegible] लादे नक्तं वपांउ ड्याद्दिति [illegible] द्वाय मृ अय [illegible] वीर्य रि
[illegible] नयेनु सयस्वां क [illegible] नाना [illegible] तिमुडि [illegible]

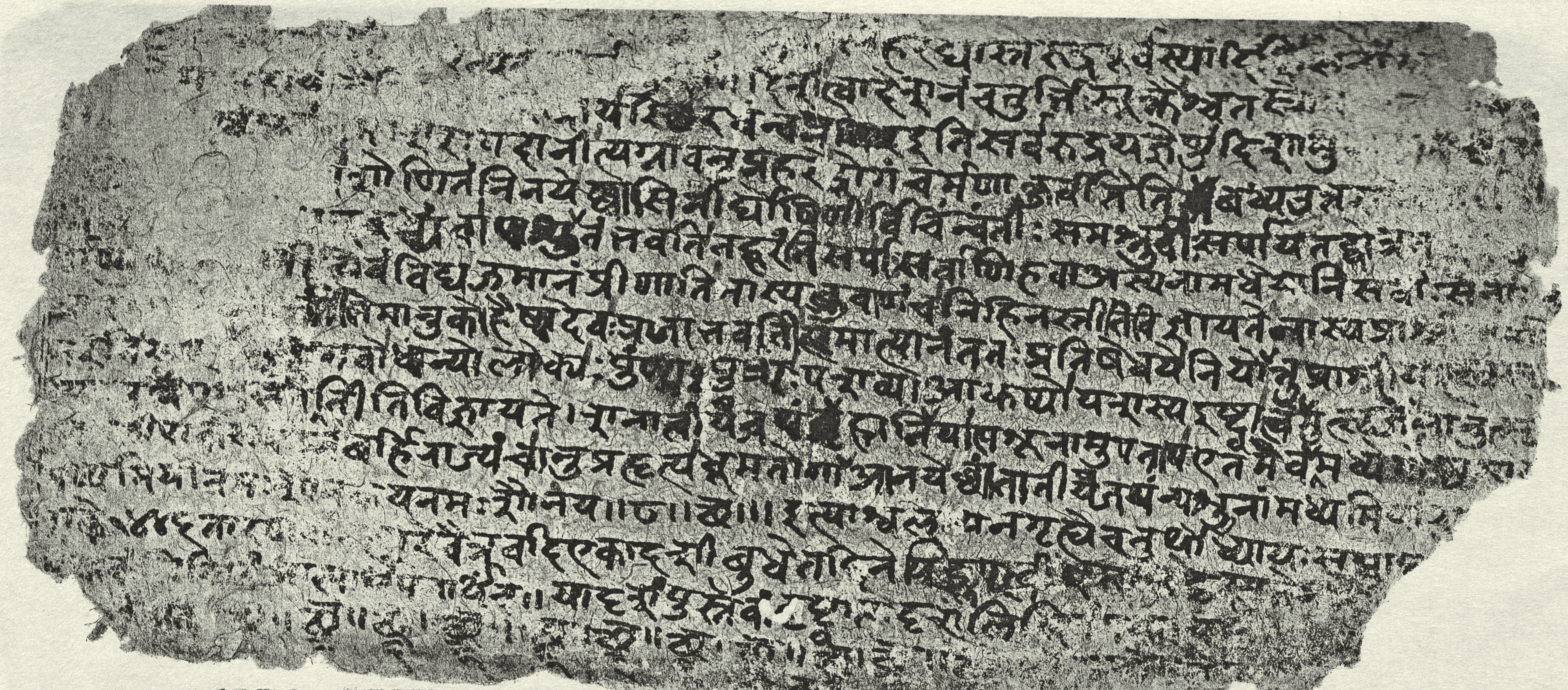

[illegible] मानं प्रीणाति नास्य [illegible] वर्णं [illegible]

[illegible] बर्हिराज्यं [illegible] मतानां [illegible] तानी [illegible]

[illegible] यनमः [illegible] ॥७॥ ॥ इत्याश्वल[illegible]यनगृह्ये चतुर्थोऽध्यायः [illegible]

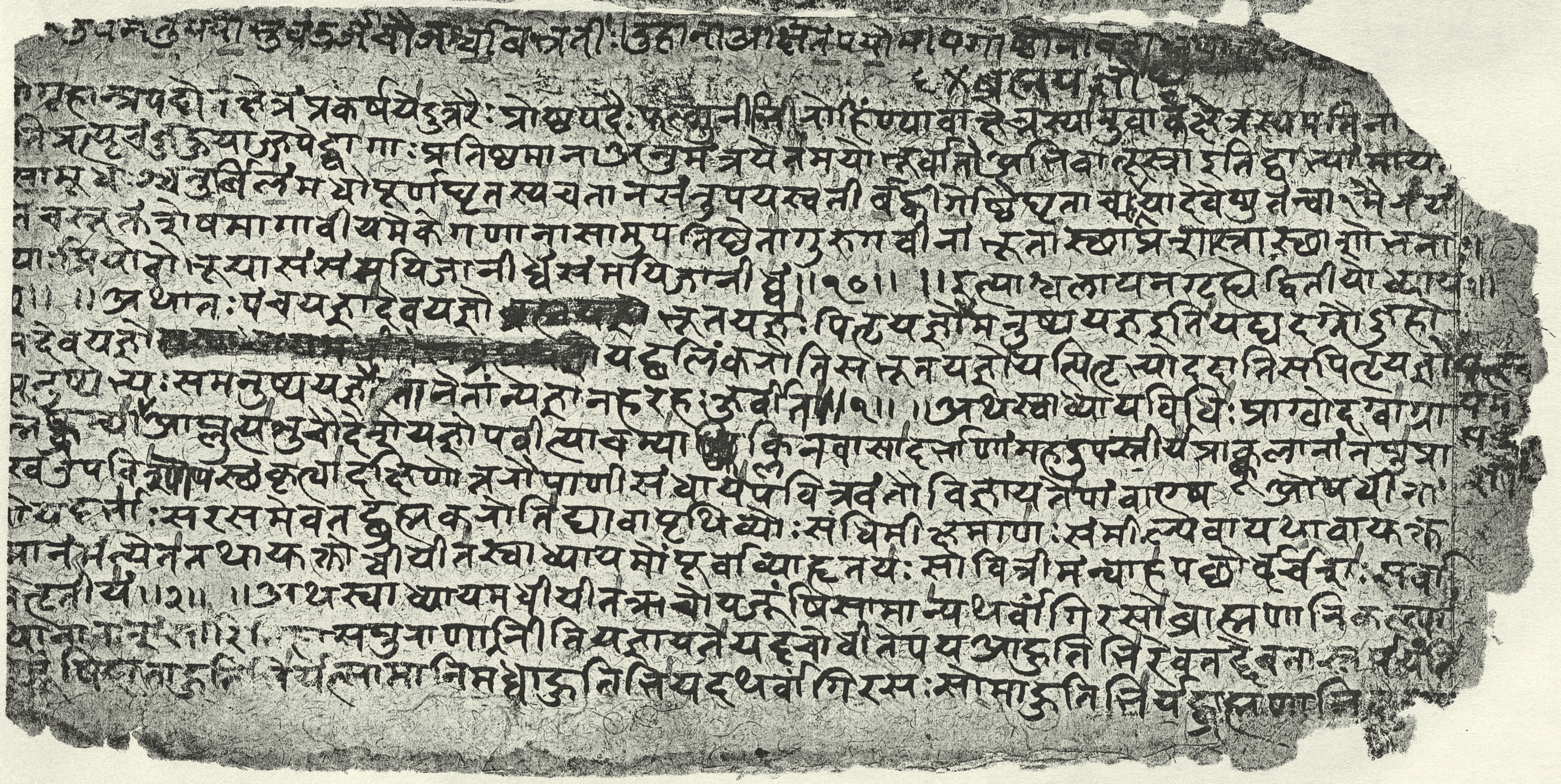

[illegible]

[illegible] प्रकर्षयेदुत्तरैः प्रोष्ठपदैः फल्गुनीभि रोहिण्या वा [illegible]

[illegible] प्रतिष्ठमानमनुमन्त्रयेत [illegible] इति द्वाभ्यां [illegible]

[illegible] घृतस्य [illegible] पयस्वती [illegible] घृतावा [illegible] देवेषु [illegible]

[illegible] गावी [illegible] नासामुप [illegible] गुरुगा [illegible]

[illegible] मयि [illegible] ध्रुवं स्वमयि [illegible] ध्रुवं ॥१०॥ ॥ इत्याश्वलायनगृह्ये द्वितीयोऽध्यायः ॥

॥ ॥ अथातः पंचयज्ञा देवयज्ञो [redacted] तयज्ञः पितृयज्ञो मनुष्ययज्ञ इति यद्यदग्नौ जुहो

[illegible] देवयज्ञो [redacted] यद्बलिं करोति स भूतयज्ञो यत्पितृभ्यो ददाति स पितृयज्ञो

[illegible] मनुष्येभ्यः स मनुष्ययज्ञो [illegible] तानेतान्यज्ञानहरहः कुर्वीत ॥१॥ ॥ अथ स्वाध्यायविधिः प्राग्वोदग्वा ग्रा

[illegible] आप्लुत्य शुचौ देशे यज्ञोपवीत्याचम्या [illegible] क्लिन्नवासा दर्भाणां महदुपस्तीर्य प्राक्कूलानां तेषु प्रा

[illegible] उपविश्योपस्थं कृत्वा दक्षिणोत्तरौ पाणी संधाय पवित्रवन्तौ विज्ञायते ऽपां वा एष [illegible] ओषधीनां

[illegible] सरसमेव तद्ब्रह्म करोति द्यावापृथिव्योः संधिमीक्षमाणः संमील्य वा यथा वा युक्त

[illegible] मात्मानं मन्येत तथा युक्तो ऽधीयीत स्वाध्यायं ओंपूर्वा व्याहृतयः सावित्रीमन्वाह पच्छो ऽर्धर्चशः सर्वा

[illegible] तृतीयं ॥२॥ ॥ अथ स्वाध्यायमधीयीत ऋचो यजूंषि सामान्यथर्वांगिरसो ब्राह्मणानि कल्पा

[illegible] नाराशंसी [illegible] यदृचो ऽधीते पय आहुतिभिरेव [illegible]

[illegible] यदथर्वांगिरसः सोमाहुतिभिर्यद्ब्राह्मणानि [illegible]

12

[illegible]रितिहासपुराणान्यमन्नाकृतिर्यद्वचोधीतेपयसः कूल्या अस्य पितॄन्

[illegible]स्य कुल्या यद् [illegible] नामानि मधोः कूल्या यदथर्वांगिरसः सोमस्य कूल्या यद्ब्राह्मणा [illegible]

[illegible]नीतिहासपुराणान्यमृतस्य कूल्याः स यावन्मन्येत तावदधीत्यैतया परिदधाति नमो ब्रह्मणे

[illegible]ग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे महते करोमीति ।

[illegible] प्रजापतिर्ब्रह्मा वेदा देवा ऋषयः सर्वाणि छंदांस्योंकारो वषट्कारो व्याहृतयः सावित्री

[illegible]द्यावापृथिवी अंतरिक्षमहोरात्राणि संख्याः सिद्धाः समुद्रा नद्यो गिरयः क्षेत्रौषधिवनस्पति

[illegible]गंधर्वाप्सरसो नागा वयांसि गावः साध्या विप्रा यक्षा रक्षांसि भूतान्येवमंतानि । अथ ऋषयः शतर्चिनो

[illegible]माध्यमा गृत्समदो विश्वामित्रो वामदेवोत्रिर्भरद्वाजो वसिष्ठः प्रगाथाः पावमान्यः क्षुद्रसूक्ता महा

[illegible]सूक्ता इति प्राचीनावीती सुमंतुजैमिनिवैशंपायनपैलसूत्रभाष्यभारतधर्माचार्या जानंतिबाहविगार्ग्य

[illegible]गौतमशाकल्यबाभ्रव्यमांडव्यमांडूकेया गार्गी वाचक्नवी वडवा प्रातीथेयी सुलभा मैत्रेयी कहोलं

[illegible]कौषीतकं महाकौषीतकं पैंग्यं महापैंग्यं सुयज्ञं सांख्यायनमैतरेयं महैतरेयं बाष्कलं [redacted] सुजात

[illegible]महौदवाहिं सोजामिं शौनकमाश्वलायनं ये चान्ये आचार्यास्ते सर्वे तृप्यंत्विति प्रतिपुरुषं

[illegible]नेत्य यद्ददाति सदक्षिणा अथापि विज्ञायते स यदि तिष्ठन्व्रजन्नासीनः शयानो वा यं

[illegible]तुमधीते [illegible] हास्य क्रतुनेष्टं भवतीति विज्ञायते तस्य द्वावनध्यायौ यदात्माशुचिर्यद्देशः

[illegible] कपिल आसुरि वोढुः पंचशिख × ६ × महाभा[illegible]

[illegible]ध्यायोपाकरणमोषधीनां प्रादुर्भावे श्रवणेन श्रावणस्य पंचम्यां हस्तेन वाज्यभागौ हु[illegible]

[illegible]त्यै ब्रह्मणे श्रद्धायै मेधायै प्रज्ञायै धारणायै सदसस्पतयेनुमतये छंदोभ्य [illegible]

[illegible]मुनोहितमित्येका कुतुस्तकस्तदब्रवीद्यावदस्त्वग्नुने तद्भावद गृणानाम

[illegible]र्ष्यं तुवनमधिश्रितं गतानो यज्ञस्य ह्रियाः सुनूमियो नस्वो अरणीः प्रति वक्ष्व विव द्वे

[illegible]स्वायत्तेन राजन्कृतं हविरिति द्वाः समानी व आकूतिरित्येकोनछंदसो वा सूणी महद्दसेकार्थ

[illegible]याप्येरन्वाहरन्तु एताभ्यो देवताभ्यो हुत्वा सो विष्टकृतं हुत्वा दधिसक्तून्प्राश्य ततो मार्जनम

[illegible]प्राग्भूर्भ्वेषुदन्ते कृपविस्योदपात्रे दर्भान्कृत्वा ब्रह्मांजलिकृतो जपेदों भूर्वा व्याहृतयः सावि

[illegible]त्रिरस्य स्ये वेदादिमारभेत अधोत्सर्गे षण्मासानधीयीत समावृत्तो ब्रह्मचारी कल्पेन यथान्यायमि

[illegible]योपयौत्ये वे प्राजापत्यं तद्दर्षि कमित्येन दायस्तेम ध्यौष्टकायामेताभ्यो देवताभ्यो न्नेन हुत्वा

[illegible]हुत्वा आपो स्वयंत्येताएव देवतास्तर्पयंत्याचार्यानृषींश्च पितॄंश्च तदुत्सर्जनं ॥ ५ ॥ छ ॥ अथ

[illegible]स्नानेकाम्याश्च रवः स्नानेवकामो नाम्नास्यथ व्याधितस्यानुरस्य यक्ष्मगृहीतस्य वा[illegible]

[illegible]मित्यादहविषाजीवनाय कमित्येतेन स्वप्नम नो हि दृष्ट्वा घोनोदेवसवितरिति द्वाभ्यां यस्य [illegible]

[illegible]मिति पंचभिरादित्यमुपतिष्ठेनयोमे राजन्युज्यो वा सखा वेति वा हुत्वाजं नित्वा मनो [illegible]

[illegible]माध्रायः स्विष्दनेकर्णध्वनने [illegible]स्तुव त्वाअहमश्रीस्यानूयास स्तुवयज्जुरवेनेसु [illegible]

13

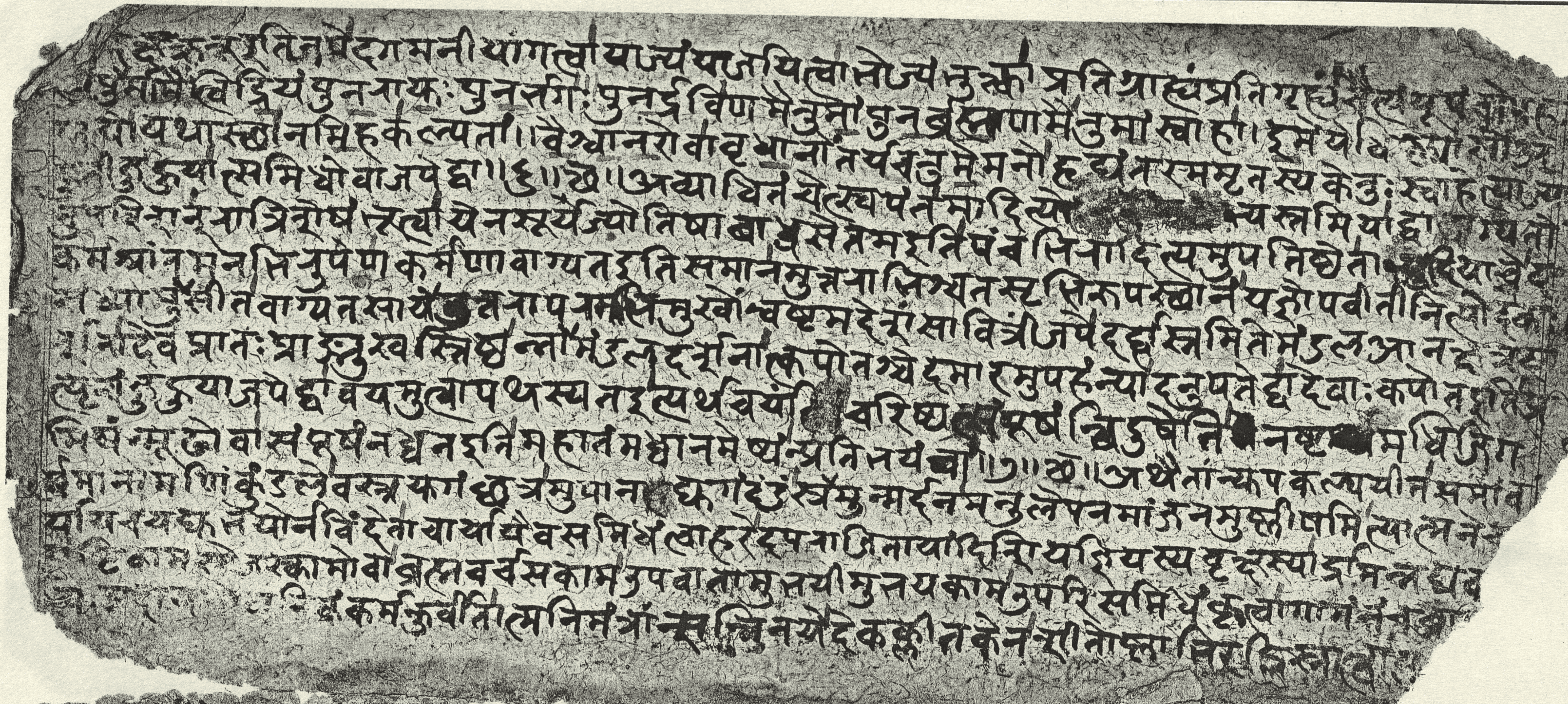

[illegible] गमनीयां गत्वा याज्यं याजयित्वा तेज्यं भुक्त्वा प्रतिग्राह्यं प्रतिगृह्य चैत्यं यूपं [illegible]
पुनर्मामैत्विन्द्रियं पुनरायुः पुनर्भगः पुनर्द्रविणमैतु मां पुनर्ब्राह्मणमैतु मा स्वाहा। इमे ये वि[illegible]
[illegible]यथास्थानमिह कल्पतां। वैश्वानरो वावृधानो न्तर्यच्छतु मे मनो हृद्यन्तरमृतस्य केतुः स्वाहा ॥
[illegible]दुजुहुयात् समिधो वा जपेद्वा ॥ ६ ॥ छ ॥ अव्याचितं चेत्स्वपन्तमादित्यो [illegible] स्यस्तमियाद्वा [illegible] यतो
[illegible] रात्रिशेषं तिष्ठेत्त्वा ये नस्सूर्ये ज्योतिषा बाधसे तमस्तिपं व सिनाद स्यमुपतिष्ठेतो [illegible]दियाद्वे
कमश्वांत्न मनन्ति सुपेपा कर्मणा वाग्यत इति समानमुत्तरया सिभ्यतस्त सिरूपस्थाने यज्ञोपवीती नित्योदकी
[illegible] आतुर्सीत वाग्यतस्सायं [illegible] तचाप यमसि मुखो च खषमदेत्नूं सावित्रीं जपेदर्धस्तमितमण्डल आनक्षत्र
र्णानेव प्रातः प्रामुख स्तिष्ठन्नामण्डलदर्शनात् कपोतग्ये दमारमुपहन्यादनुपतेद्वा देवाः कपोत इति
[illegible]जुहुयाज्जपेद्वा वयमुत्ताप थस्य न तदृत्यर्थ चर्यं [illegible] वरिष्ठ [illegible] पूर्व च्छिन्नं बेति [illegible] नक्ष [illegible] म धि[illegible]
मिसं [illegible] वासस्यप्षेन प्रनदृनिमहात्तमध्यानमप्रान्प्रतिनयं वा ॥ ७ ॥ छ ॥ अथैतान्युपकल्पयीत समावर्त
र्वेभानाम मणिं कुण्डले वस्त्र यगं छत्रमुपानह [illegible] गदं उस्त्रमु मार्दनमनुलेपनमाञ्जनमुष्णीषमित्यात्मने
र्गोयस्यचक्रते योनविंदेता चार्याचैव समिधं लोहरेदपनाजिनायादि[illegible] यत्रियस्य वृद्स्यार्द्रमनधव
[illegible] कामस्ये उरूकामो वा ब्रह्मवर्चसकाम उपवा तामुत्तयीमुत्तयकाम उपरि समिधं कृत्वा गानं तनसा
[illegible] कर्म कुर्वीतात्मनि मे यान्नसुत्ति नयेदेकल्लीतकेनस्तीनाप्ला निर दिस्वा द्वा [illegible]

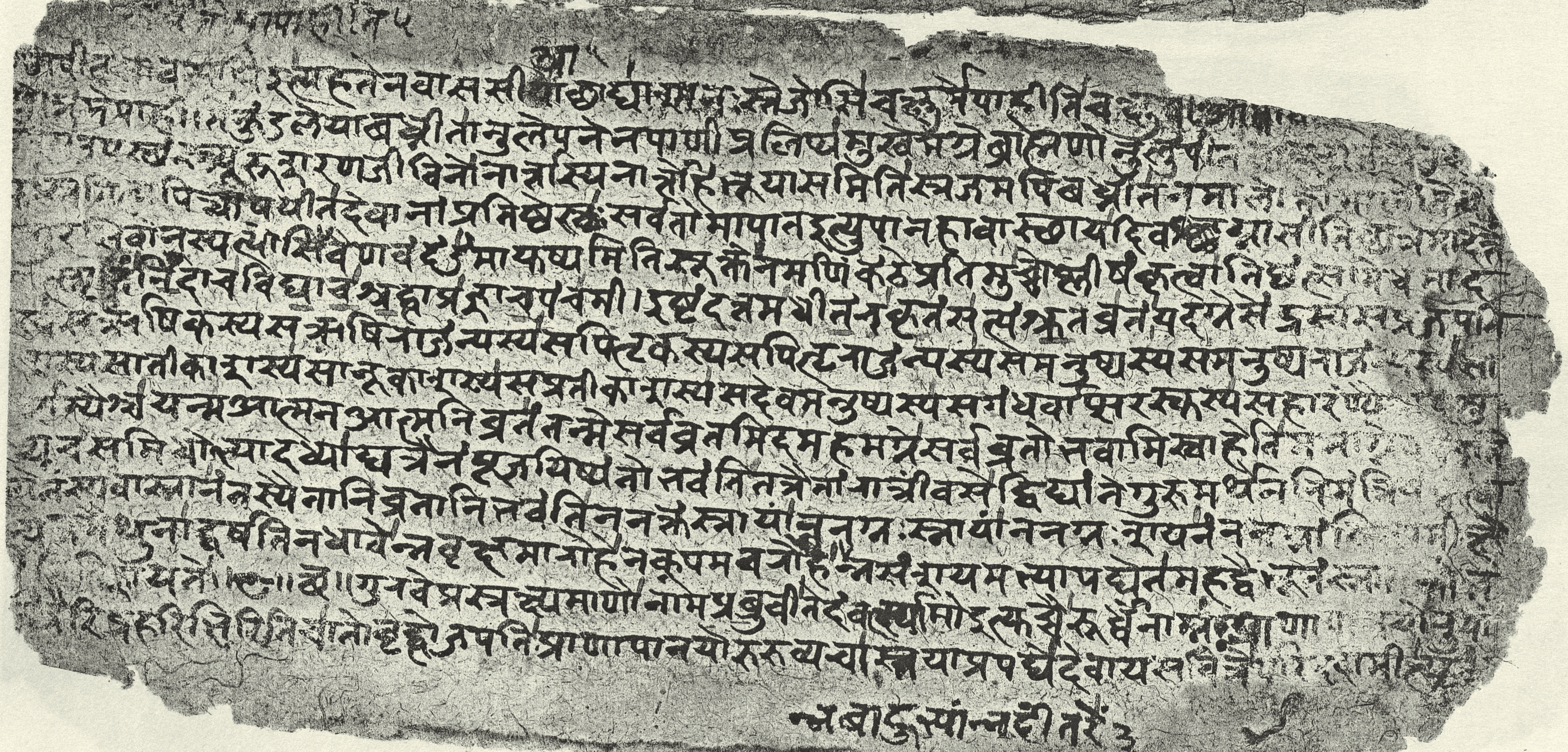

[illegible] नापारीत ५

आ

आधीत [illegible] रस्महतेन वासससी [illegible] छाधानमनस्त्रजोसि बहुलमेपाद्रीनिबद्ध [illegible]
[illegible] कुण्डले यावद्वीतानुलेपनेन पाणी प्रलिप्य मुखमग्रे ब्राह्मणोनुलेप[illegible]
[illegible] रुद्रारणजीवि नौ नाग्रास्य नार्हिहं त्रयासमिति स्रजमपिबध्नीत नमा[illegible]
[illegible] पिच्यौ पथीते देवा नाप्रतिष्ठे स्थः सर्वतो मापात इत्युपानहावास्थाय दिवा[illegible]यासीति [illegible]
[illegible] वानस्पत्योसि वैणवदण्डमादयमिति रूक्मेन मणिं कण्ठे प्रतिमुच्योष्णीषं कृत्वा निष्ठेत् [illegible] नाद
[illegible] नितांनिंदा च विद्या च श्रद्धा प्रज्ञा च पञ्चमी। इष्टं दत्तमधीतन्त कृतं स सत्यश्रुत व्रतं यदग्ने सेन्द्रस्य सप्रजापते
[illegible] षिकस्य सऋषिराजन्यस्य सपित्र्यं वैश्यस्य सपितृराजन्यस्य समनुष्यस्य समनुष्यराज[illegible]
[illegible]स्य सातीकानूरस्य सानूवानस्य सप्रतीकानूरस्य सदेवमनुष्यस्य सगन्धर्वाप्सरस्कस्य सहारण्य[illegible]
[illegible]स्ये श्वे यन्मआत्मन आत्मनि व्रतं तन्मे सर्वव्रतमिदमहमग्ने सर्वव्रतो भवामि स्वाहेति [illegible]
[illegible] समि [illegible]स्याद्ध्याधत्रैन प्रजयिष्यन्तो भवति तत्रैनां गात्रीं वसे द्वियाने गुरुमर्थेन [illegible]
[illegible] वास्यानेनस्येनानि व्रतानि भवति न नकैस्नायान्नुनग्नः स्नायान्न नग्नः शयीतेन [illegible]
[illegible] भुनाहृर्षतिन धावेन्न वृक्षमारोहेन्न कूपमवरोहे [illegible] नसञ्चायमस्यापद्येतं महद्वै [illegible]
[illegible] यतो [illegible] ॥ ८ ॥ छ ॥ गुरुवे प्रस्त्रस्यमाणो नामप्रब्रुवीतदेवस्यामोऽस्मवैरूद्वैनाम[illegible]
[illegible] रिद्वहरिरितितिसि[illegible]तोहूहे उपनिप्राणापानयोररुव्यचोस्मयाप्रपद्येदेवाय [illegible]

न्वबाडस्यान्नदीतरैं ३

मस [illegible] त्वद्यन्तु भयसमाद्भ्या [illegible]

सोमे

प्यां प्राकतस्ती निःजुपित्वोम[illegible] हि त्रीनीं नु मत्रैव समनिस्तृष्टस्य न कुतश्चिद्भूयं लवत्री निविज्ञायते न यस्यामम नो
स्त्रा कनि त्र दञ्जनुषं प्र भुवाणा इति स्तू नेजपेद्देवी वायमजञ्च न्तयं तदेवाहुतिवैस्क हिशुत गर्तसद फधुपणि
स्य यस्या न्यो वितीयाघ स्मा ह्वाता दिशामुल्मु[illegible] कमुत यतः प्रदी[illegible] प्रत्यस्ये न्मेथ वा प्रसव्य मासो ज्ञानतयं
न त्रावरुणा महय मस्त्वर्विषा नात्रु नदर्लो प्र[illegible]त्य मा हानारे मावृत प्रतिष्ठानु दं मि थो पिं दाना[illegible] ॥२०॥ सर्व
नयादनाहाता दृष्टा वाज्याउ नी जुहुयात् पृथिवी वृता साग्निना वृता तया वृतया वर्त्रेणाय स्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वा
हा ॥१॥ अन्तरिक्षं वृतं तद्वायुना वृतं तेन वृतेन वर्त्रेणाय स्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा ॥२॥ द्यौर्वृता सादित्येन वृता
या वृतया व[illegible]र्त्रेणाय स्माद्भयाद्बिभेमि तद्वा[illegible]रये स्वाहा ॥३॥ दिशो वृतास्ताश्चन्द्रमसा वृतास्ताभिर्वृताभिर्वत्रीभि
र्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा ॥४॥ आपो वृतास्ता वरुणेन वृतास्ताभिर्वृताभिर्वत्रीभिर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वार
ये स्वाहा ॥५॥ प्रजा वृतास्ताः प्राणेन वृतास्ताभिर्वृताभिर्वत्रीभिर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा ॥६॥ वेदा वृतास्ते
भिर्वृतास्तै वृतैर्वत्रैर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा ॥७॥ सर्वं वृतं तद्ब्रह्मणा वृतं तेन वृतेन वर्त्रेणाय स्माद्भया
द्बिभेमि तद्वारये स्वाहा ॥८॥ त्यथापराजितायां दिश्युपवस्थाय स्वस्त्यात्रेयं जपेन्नियत ईद्र तयामहा इति च स्कक्तशेषं ॥१०॥
॥२॥ संग्रामे समुपोढे राजानं सन्नह्येदा त्वा हार्षमन्तरभूरिति पश्चाद्रथस्यावस्थाय जीमूतस्येव भवति प्र
कमिति केवचं प्रयच्छेद्धुतरेया धनुरुतानां वाचयेत् स्वयं चतुर्थं जपेत्सव्येषुधिं प्रयच्छे दक्षिप्रवर्तमानं चक्रीं
याः स्वा न ह्यमी मि[illegible]न पदेमा पाँ वाचयत्यहिरिव भोगैः पर्येति बाहुमिति तलं नह्यमानमे[illegible]
यंतरिक्षं द्यौ दिशो आपः प्रजा वेदाः सर्वं पृथिवी ×२०

अ२

ऊ।

[illegible] हते वाचयति त्र्ययो वीमित्रावरुणो सिवद्वध्येन मंत्री सैताप्रतिरथं चासे सौपर्णं च वारयं न यु
[illegible] सोपर्णं सवा दिशोनु पर्यायादित्यमो ना नसेवास्थाय त्रयो ये दुपूर्वां स य पृथिवी मुत द्यामिति ग
[illegible] डं तनामसम्नहो देवसञ्जपराः पतनीषु विसृज यं यत्र बाणाः संपतन्तीति त्रिः क्रम्य मानेषु जपेत्स नृषाषा
[illegible] हा ॥१२॥ छ ॥ इत्याश्वलायनगृह्ये तृतीयोध्यायः ॥ छ ॥ छ ॥ आहिताग्निश्चेदुपतपेत् प्राच्यामुद
च्यां मपराजितायां वा दिश्युदवस्येद् ग्रामकामा आग्नय इत्[illegible]दाहरेत्यागुर्वा सन्त एनं ग्राममाजिगमिषन्तो गदं
युरिति विज्ञायते अगदः सोमेन पशुनेष्ट्येष्ट्वा वावस्योदवसानि ष्ट्वा वासंस्थिते भूमिनागीरवुं[illegible]पे दक्षिणपूर्व
स्यां दिशि दक्षिणापरस्यां वा दक्षिणाप्रवणं प्राग्दक्षिणाप्रवणं वा प्रत्यक्प्रवणमित्येके यावदूर्घ्वबा
कः पुरुषस्तावदायामं व्याममात्रं तिर्यक् चिते[illegible]स्य वीं वितनु आकाचीं समश्रानं बहुलौषधिकं कंट
किक्षीरिणस्के यथोक्तं पुरस्ताद्यत्र सर्वत आपः प्र[illegible]रंत्येतदाहनस्य लक्षणं स्मशानस्य कु
ण्डप्रमश्र्कलोमनखानि वापयंतीत्युक्तं पु[illegible]रस्ताद्विगुल्फं बर्हिराज्यं च दधन्यत्र सर्पिरानये
तति पित्र्यं पृषदाज्यं ॥१॥ छ ॥ अथैतां दिशमग्नी नयंति यज्ञपात्राणि चान्वंचं प्रेतमयजो सु
नाप्रवयसः पीठचक्रेण गोयुक्तेनेत्येके अनुस्तरणीं ग्राममजां वैकवर्णां कृष्णामेके सव्ये बाहौ बध्वा
न संकालयन्त्यंच वो[illegible]ला अयोनीवीताः प्र[illegible]वन शिखा ज्येष्ठप्रथमाः कनिष्ठजघन्याः प्राप्ये

अ२

18

म५

[illegible] कर्तौदकेन स्मी [illegible] रखया त्रिः प्रसव्यमायतनं परिव्रजेत्रो सत्यपेनवीन विचृत्य [illegible]
[illegible] त्रिर्हिरण्याग्नेमथेन मंवेद्री म खिमी चिनोति यो ज्ञानं ती नस्मिंन्बर्हिरास्तीर्य कृष्णा [illegible]
[illegible] तस्मिं श्रेतं संवेश्यापयत्य त्रेण गार्हपत्यं हत्वाहवनीयमसि मुखवहिरस्तु मरतः पत्नी यजुष [illegible]
[illegible] त्रियाः शापयेद्वरः पनिस्वायो ते वासिष्ठरद्रमो वो दीर्घमार्य सिजीवलोकामिति कर्तार्हपत्ये [illegible]
[illegible] सुरेखा सादन्दानोमृतस्येति यजुरस्तं वृषक्ले धिष्ण्यं कृत्वा संचिनोति चित्या सा शिरीयोनु [illegible]
[illegible] ॥ अथैनानि पात्राणि योजयेद्दक्षिणहस्ते जुहूं सव्य उपभृतं दक्षिणेन पार्श्वे [illegible]
[illegible] त्रा हवनीमुरसि ध्रुवां शिरसि कपालानि दन्तेषु ग्रावाणो नासिकयोः स्रुवौ तिथ्या वेकं क
[illegible] प्राशित्र हरणे छित्वा चैकमुदरहरे पात्रीं समवत्तधानं च मसमुपस्थे शम्याम रणीं
[illegible] खलमुसलं जंघयोः पादयोः शूर्पे छित्वा चैकमासे [illegible] षदम्यस्य प्रस्तरयस्समा चुत्रो दृषदुपले
[illegible] कौलालं मनुष्टरण्या वपा तु त्रिव धेत्रि रो मुखं प्रच्छादयेदग्नेर्वर्म परि गोभि
[illegible] उदुखलप्यपापैण्डापस्थ्या दन्तिबसारमेयौ श्वानि दीति दक्षिणे दक्षिणं सव्ये सव्यं हृदये
[illegible] पवारकैः सर्वाय थागो विनिक्षिप्य चर्मणा प्रच्छाद्ये मम [illegible] मसंमावि [illegible]
[illegible] मनुमंत्रयते सव्यं जान्वाच्य दक्षिणाग्नावज्यां जुहुयाद्यमाय [illegible]

समान

[illegible] कायस्वाहा तुमनये स्वाहेति पंचमीमुरसि अग्नये स्वाहा [illegible] यथा अयं [illegible] नाग्नेनाय [illegible]
[illegible] लोकाय स्वाहेति ॥ १ ॥ ४ ॥ प्रेष्यति रुगपदग्नी स्त्रयुल याम [illegible] आहवनीयं श्वेत पूर्वं प्राप्नुयात् स्वर्गलोक [illegible]
[illegible] यादिति विद्याद्रास्य सावपुत्रे वंशमय मस्मिं सिपुमोगार्हपत्ये पूर्वं प्राप्नुयादन्तरिक्षलोकमेनं
[illegible] ति पद्धिति विद्याद्रास्य सावमुत्रे वंशय मस्मिन्निति [illegible] दक्षिणाग्निश्च पूर्वं प्राप्नुयान्मनुष्य लोक
[illegible] प्राप [illegible] ति विद्याद्रास्य सावपुत्रे वंशय मास्मिन्निति पुत्रो यका गप प्राप्नो प र्यामं हविर्वहति तं द
[illegible] मनुमंत्रयते प्रेहि प्रेहि पथिभिः पूर्व्येभिरितिपत्र्यान्तः नीया मुहूर्ते मैत्र नमस्ये विदहो मासि [illegible]
[illegible] परप्रषात्वे तम्याव यत्र प्रविद्धानि तिवतस्थ [illegible] उपसर्पमातरं भूमिमेतामिति वतस्य सोमए [illegible]
[illegible] पूणसावस्तु तपाउर्दुबल [illegible] वि [illegible] तिसएवं विद्वाद्दह्यैनः सहैव धूमेन स्वर्गं लोकमे [illegible]
[illegible] यतत्र रहुरस्माद्दाहवनीयस्य जानुमात्रे गर्ते खात्वा बकाः शीपालैरवधाय तेन तो [illegible]
[illegible] साविश्रुत्स्य सहैव धूमेन स्वर्गं लोकमेतीति विज्ञायते इमं जीवा विद्वन्ते मा व ह त्रेनिति सव्यात् मो [illegible]
[illegible] सनवे हृस्मा पात्रो यत्रोदकमवहरूवनि तमाप्य सं स कृदुन्म ज्येकां जलिमुत्सृज्य तस्य गार्ह [illegible]
[illegible] तेनोर्यान्यानि तास्ये परिधाय सकृदे नामापी ज्योतदस्थानि विसृज्य ॥ सततुआ [illegible]
[illegible] यस्य वादे [illegible] नेत्र विनो पुष्टके निष्ठ प्रथमसाज्ये घंजघन्यः प्राप्य वार् [illegible] सरमा [illegible]

मसथ

त सं चि ५

पत्नी [illegible] उपस्पृश्यं तिनेनेतस्यां वा आत्मनं प्रवेचन । अग्नीनो [illegible] न्त्रेन वा व ते [illegible] चि ना [illegible]
[illegible] नःस्यक हृदि [illegible] नात्र । मितरेष्णा वार्यमुष्टा तो वा सपिंडेष्वेनो स्तुवं स्त्री [illegible] दंतजा [illegible]
[illegible] ब्रह्म वा नीणी समा न ग्रामी येव श्रो श्रिये ॥४॥ ख्या ॥ संचयनमूर्ध्वं दश स्याः ॥ कृष्ण पक्ष स्या
[illegible] स्वेके ज हस्ते ल स्मणे कुंभे पुमांस सामल रूणा मा स्त्रि यमयुजो भिंना: प्रवय [illegible] संदी नोदके
ग्रामी न्या स्वयां त्रिरप सव्यमायतनं परि अर्जं श्रो हन्ति न्नी ति केन्नीत्रि कावृत्ति लिंगुष्ठोप कनिष्ठि
[illegible] मे ने क म स्थी सं [illegible] तो वद व्यः पादौ पूर्वं शा रउत्तरं स्तुसं वैस्यप वनेन संपूस्य त्र सर्वत आपा
नाति प्यं देवग्रं न्यं ने [illegible] स्त्र त्र गर्ते वृथ्यु पे सार्प मा न रं स्तू मि मे ना मि स्फ त र स्या पां सुष्य व विं [illegible]
कार्यो तराम् तेस्य त्तामी ति कपाले नापि धाया था न वे स्त्रस्या अज्यो प [illegible] स्पृ [illegible] स्मे दघ्न:
रूपा मिमृता अंग्यतो [illegible] हीयमाणा [illegible] मा वास्या यो शां तिकर्म कुर्वी [illegible] र [illegible] नो दद्या रा
स ह न [illegible] नंसा [illegible] यत नं दक्षिणा हरेफ: क व्याद [illegible] त्रिः [illegible] हिणो मिंदू र [illegible] पथे वने तं चतुष्प
[illegible] प्य यत्र वा त्रि: त्रसव्यं परिषिं नि सव्ये पाणि सि: सव्यान [illegible] ना घा नो अत्थान वे [illegible] मा [illegible]
प [illegible] स्पृ [illegible] के [illegible] लो मनखा नि वापयि त्वो प क [illegible] यी रं [illegible] वा स मणि [illegible]
[illegible] गा मी [illegible] मनो मतिन: ग्रामी मय मिधी [illegible] वरणी प रि धी [illegible] न [illegible]

म

---

२ श्री ४ ग्निवेश्या याम

[illegible] वसव [illegible] पु वनयस्ताव न्निकृ [illegible] पिं [illegible] न्यो मि अनये दिहे वाय मिन [illegible] जातवेद [illegible]
[illegible] त दीप्यमाना आसत [illegible] आग्नीत्तरा श्रादा कृष्णताः [illegible] वीर्ने यंतो म [illegible] मि हास्य [illegible]
[illegible] स्वा प ये मा ना नु पर ते षु [illegible] षु संप्रवि [illegible] गृहे निवेशाने वा रदक्षिणा द्वार [illegible]
छिंत्वा मुह कया [illegible] हरे तंतुं तन्वं त्र उ सो ना नु म च्चि ही सो [illegible] समा द था त्रिसुप स [illegible]
दस्या नुह व म स्त्रीर्ये प्रा ग्री व मु न र त्लो मत स्मि न्न मा सा मा नो हृये दा नो ह ता युंज र स [illegible]
नोनी मंजी वस्य: परिधिं दया मी निम ध्य म परि [illegible] यां [illegible] तम् [illegible] दधा तां पर्वते [illegible]
[illegible] र र तो ग्रे: कृत्वा पत्नं मृत्यो अनुपरे हि पंथा मिति वतस्त सि प्रस्तृवं कृत्वोप था [illegible]
पूर्वं सवं नी त्य मात्या नी [illegible] युवतय: पृथकृ पाणि सी दर्स तरुणा के नवनी तें वी [illegible] पक [illegible]
[illegible] अन्य पत्नी यो नि स्त्र जे पुरि मा ना वीर विध वा: स्तुपत्नी रि सं ज [illegible] ता म
[illegible] ज्य प नी [illegible] नि सम्माने कर्त्री प्रथमो सिम [illegible] दथा प [illegible] तार्यो दि [illegible]
[illegible] नी नीयन्ते [illegible] र त्न धू मिस्तस्मान कर्त्री प्रथमो [illegible] पो हि ष्ठा म यो भुव स्त व न पत्नी मे गा [illegible]
[illegible] न [illegible] वा विच्छिन्नया वोदक यात्रं पो हि [illegible] नुवत [illegible] न [illegible]
[illegible] न्नोन [illegible] र्णण स्या दि स्फ हार स्य थो पधि [illegible] तिय त्रा सिन [illegible]
काम स्त्र [illegible] पेसिवा [illegible] न [illegible] घा सतो स्वपंत [illegible] दया [illegible] दिते सौ [illegible] णि [illegible]
न [illegible] स सा [illegible] घा [illegible]

[illegible] या ३ [illegible]

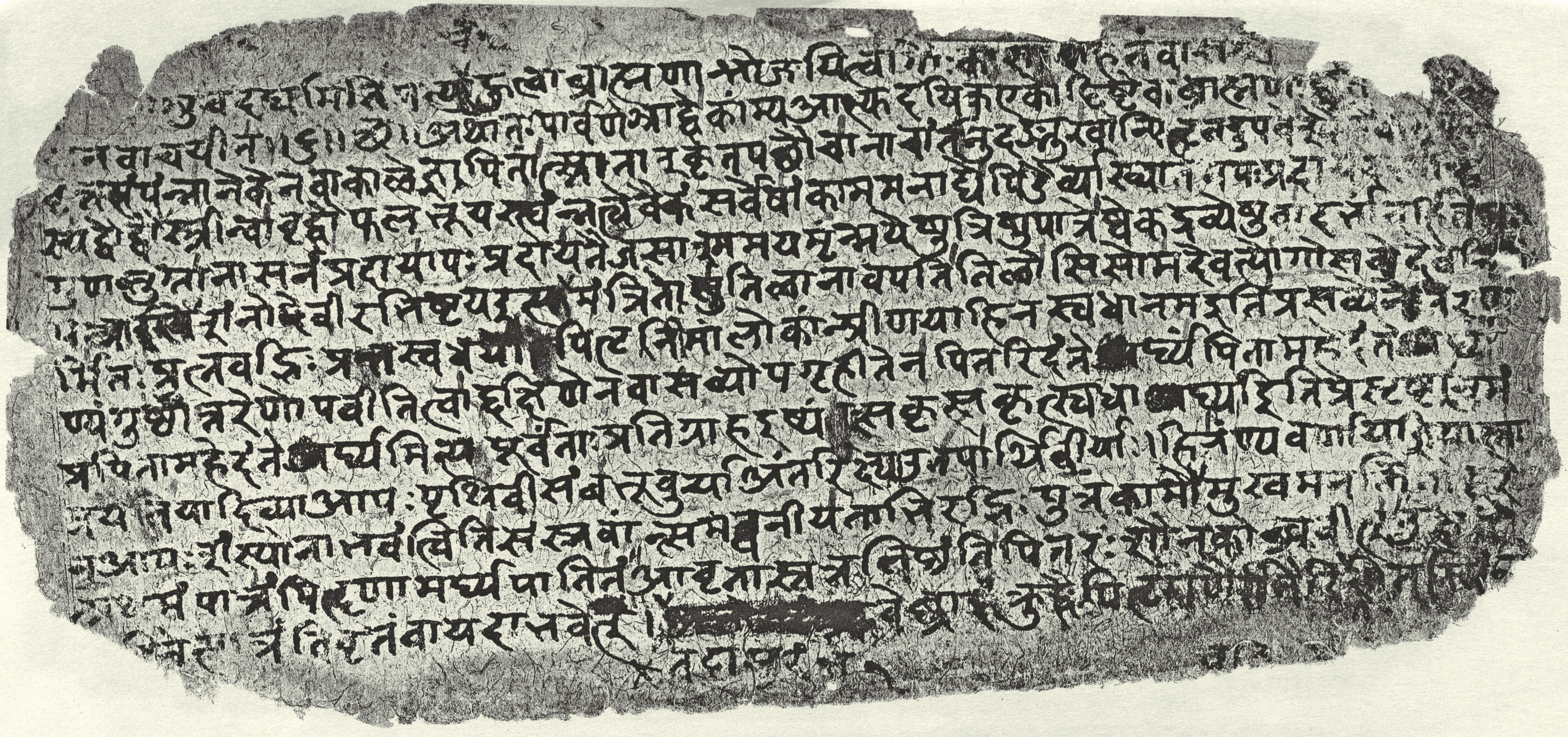

[illegible] मुव रच्यमिति नत्यं कृत्वा ब्राह्मणा भोजयित्वा गिः का स [illegible] ते वा स
न वा यचीन ।।६।। छ ।। अथातः पार्वणे श्राद्धे काम्य आभ्युदयिक एकोद्दिष्टे वा ब्राह्मणा [illegible]
द. लर्सपन्ना नेके न वा कालेस्ता पितास्माता तूहं तपठो वा नावां तं नुद अनुख्यासि ह नुपवने [illegible]
स्वद्दो हौ स्त्रीन्वा रुद्धो फल तूपरस्त्वं न्नहे वेके सर्वेषां काम मनाद्यं पिंडे व्यो स्या ।। पक्षश्रद्दो [illegible]
पाक्षु ताना सर्नं प्रदायापः प्रदायं तेजसा सममयमृन्मयेषु त्रिषु पात्रेष्वेक द्रव्येषु वा दर्भे नास्ति [illegible]
प आर्य [illegible] शं नो देवी रभिष्टय इत्यपः मंत्रितासु तिलानावपति तिलोसि सोमदेवत्यो गोसवो देव [illegible]
[illegible] प्रत्नवद्भिः प्रत्तः स्वधया [illegible] पितॄनिमाँल्लोकान्प्रीणयाहि न स्वधा नम इति प्रसव्यं नैरूप [illegible]
पर्युक्षी तरेणा पवीतिलो हस्ति णेन वा सव्योपगृहीतेन पित्रिदं ते [illegible] र्घ्यं पितामहेदं ते [illegible]
प्रपितामहेदं ते अर्घ्यमित्य पूर्ववतातृ प्रतिग्रह इष्यं स कृ स कृत्स्वधा [illegible] र्घ्या इति प्रसृष्टं त्रामे
मय ते या दिव्या आपः पृथिवी संबभूवुर्या अंतरिक्ष्या उत पार्थिवीर्याः हिरण्यवर्णा यज्ञियास्ता
न आपः शं स्योना भवंत्विति संस्रवां त्समवनीय तस्मिन्नद्भिः पुत्रकामो मुखमन [illegible]
[illegible] पात्रे पितृणामर्घ्यपात्रमसीति आदाय तास्वत्र निधाति पितरः शौनका [illegible]
नेर [illegible] त्रै ति दत्तं वा यदस्रवेत् । [redacted] वे श्राद्धे कुर्हे पि [illegible]
तदा व र्ग [illegible]

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M1042
Dist. Nagpur

```
[OrderDescription]
,CREATED=06.10.20 12:07
,TRANSFERRED=2020/10/06 at 12:09:59
,PAGES=18
,TYPE=STD
,NAME=S0003916
,Book Name=M-1042-ASHVALAYAN GRIHSUTRA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
```